

Šumarski list.

Br. 10.

U ZAGREBU, 1. listopada 1886.

God. X.

X. Glavna skupština u Novoj Gradiški.

I. Sastanak i izlet.

Dne 6. rujna i sljedeće dane, obdržavana bje u Novoj Gradiški ovogodišnja, a po broju deseta redovita glavna skupština hrvatsko-slavonskoga šumarskoga društva, uz prisustvovanje sljedeće p. n. gg. članova društva i kr. šumara R. Fischbacha, nadšumara imovne občine A. Herzela, kotar. šumara imov. občine G. Heinza, kr. profesora D. Hlave, vlast. šum. vježbenika A. Hranilovića, taksatora imov. občine D. Kadića, kr. žup. nadšumara F. Kesterčanka, kr. profesora V. Kiseljaka, kr. profesora i referenta Dr. V. Köröskény-a, kr. šumara J. Kozarca, kr. žup. nadšumara L. Kraljevića, vlast. šum. vježbenika R. Malea, kot. šumara imov. občine D. Nanicinija, kot. šumara imovne občine G. Pantelića, vlast. šumarnika M. Radoševića, kot. šumara imovne občine V. Starya, vlast. šum. vježbenika D. Stiasnia i kr. šumara V. Tölga. — Doista broj neznatan prema ukupnom broju društvenih članova — a osobito se neugodno dojmilo prisutnih i ta okolnost, što više šumara i članova društva, boravećih baš i u neposrednoj blizini sastanka, takovom ipak prisustvovalo nije, nadamo se, da su bili vrlo važni razlozi, koji ih u tom prepriečiše.

Osim gore rečenih članova prisustvovalo je naročito i izletu u susjedne šume više zastupnika upravnoga odbora slavne gradiške imovne občine, a na čelu im vrijedni predsjednik g. Lončarević, zatim protustavnik imovne občine g. Dugački — te više lugara to državnih to imovinskih.

Sastav se strani učestnici u smislu utanačenoga programa dne 6. rujna na večer u Novoj Gradiški, budu po domaćoj gospodi, a naročito i mjestnom poslovodji g. A. Herzelu, te predsjedniku imovne občine g. Lončareviću, najusrdnije dočekani i primljeni, te u pripravljene jur stanove ponamješteni, a podjednako bude određeno sve potrebno za sutrašnji izlet u obližnje državne, kao i imovinske šume.

Dne 7. rujna oko 7 sati jutrom, krenu liepa povorka od kojih 12 kola, pod vodstvom mjestnoga poslovodje i nadšumara gradiške imovne občine g. A.

Herzela, po najljepšem vremenu preko sela Kovačevca, Mašić, Medare, Dragalica, Dolnji Bogičevci i Pivare, ponajprije u imovinsku šumu „Prašnik“, kamo smo prispjeli jur oko 9 sati. Kako je naročito susjednom branjevinom još silna rosa vladala, a mnogi od učestnika čizama ponio nije, valjalo je još koji čas počekati, pred ulazom u „Prašnik“, gdje je imovna občina podigla bila liep slavluk sa napisi: „Živilo šumarsko društvo!“ „Živio predsjednik!“ „Živio tajnik!“ i t. d., te gdje nas uz gruvanje mužara i vijanje barjaka i opet pozdravi domaći nadšumar sa mjestnim lugarskim osobljem.

Mi ćemo tu sgodu podjednako upotrebiti, da ovdje spomenemo koju o šumah gradiške imovne občine u obće.*

Šume gradiške imovne občine leže u području bivše gradiške krajiške pukovnije.

Ove šume graniče po svojoj razprostranjenosti, negledeć na pojedine šumske medje, sa zemljišti raznih posjednika (privatnika, občina i države) u glavnom sa sljedećimi krajevi :

Na sjeveru sa požežkim kotarom (podžupanijom), na zapadu sa banskim okružjem, na jugu Savom, a na istoku sa bivšim brodskim okružjem.

Šumski posjed gradiške imovne občine zaprema ukupnu površinu od 58.349 rali 722 kv. hv., te je cijelim okružjem u području od 33·2 □ milje na pojedine srezove razmješten.

Imovna občina preuzela je 7. studena 1873. u smislu zakona od 8. lipnja 1871. o ustanovah za odkup prava na drvlje, pašu i uživanje šumskih proizvoda, što no jih krajiški stanovnici do onda imahu u tamošnjih državnih šumah, ukupnu površinu od 58.349 rali 722 kv. hv., koji je posjed cijelim okružjem u području od 33·2 □ milja na pojedine srezove razmješten.

Imovna občina preuzela je tom prilikom 52.413 rali šumom obraslaog zemljišta, neobrasloga (produktivnoga) pako 3713·32 rali, a neproduktivnoga 2222·68 rali.

Šume te nalaze se djelomice u savskoj ravnici, djelomice pako po okolišnih briegovih.

Gorje, prosjecajući srezove od zapada prama istoku, pada svojom visinom istim pravcem i nediže se preko 2600/3227 met., nad površinom mora, sačinjavajući nastavke kamničkih alpa, a posjedujuć, razna imena, kao: Psunjsko, Tisovačko, Blatuško, Raičko, Kasonjsko i Mladovodičko gorje. Oviši kakav vrh ili glavica nenalazi se u njem.

Postojeće glavne ceste dotiču se šuma na više mjestah. Izim mnogih manjih potoka protiče šume gradiške imovne občine brodiva Sava, kao i za promet s drvi manje važna Orljava. Za sada je još uvijek rieka Sava najvažniji put za promet s drvi, nu imade tu pogubnu posljedicu, da s jedne strane obale po-

* Ovdje sljedeći podateci izvadjeni su iz brošure, što no ju u čast skupštine izdao g. A. Herzel pod naslovom: „Statistički i topografski opis šuma gradiške imovne občine.“

graničene šume veoma oštećuje, podruje i odplavlja, dočim s druge strane svojimi poplavama okoliš močvarnim i neproduktivnim čini.

Prometni odnošaji — promjenit će se međjutim bez dvojbe već u najbližje doba — jer se netom dograđuje željeznička pruga od Siska u Novu-Gradišku — a imade osim toga nade, da će se već u najbližje doba ta pruga još i do Broda, odnosno Požege produljiti.

Šumište samo moći je gledom na sastojine mu razdijeliti u sljedeće skupine :

Prva skupina, tlo višjeg gorja, pripada formaciji sivca i sastoji većinom iz glinenog škrljevca.

Druga skupina, tlo srednjeg gorja, pripada vapnenoj i pješćenoj naslagi, te sastoji iz više manje sitnozornih pješćenika, koji sadržavaju mnogo ilovače, a zatim iz vapnenaca, od kojih se osobito škrljavi vapnenac iztiče.

Treća skupina, tlo valovito razprostirajućih se brežuljaka, spadajućih u diluvijalnu formaciju, sastoji iz debelih slojeva rahle pjeskovite ilovače i napokon :

Četvrta skupina, tlo šuma, nalazećih se u ravnici i nizinah, koje se isto tako može pribrojiti diluvijalnoj formaciji, a sastoji takodjer iz ilovače, koja se od prve samo svojom manjom pjeskovitošću razlikuje, te je stoga i čvršća.

Prva i druga skupina imadu samo plitki sloj zemlje, te su stoga samo za uzgoj drveća sa plitkim korenjem sposobne, dočim 3. i 4. skupina pokazuju duboku i za vegetaciju svakojakog drveća prikladnu zdravicu.

Za upravljanje šumsko-gospodarstvenog ureda, kao i šumskog poslovanja kod samog ureda imovne občine u obće, namješten je jedan nadšumar, dočim su za blagajničke poslove i za vođenje računa jedan protustavnik, a za pisarničke poslove jedan akcesista i dnevničar namješteni.

Za procienbene poslove namješten je — za sada još privremeno — jedan procjenitelj.

Vanjsku šumarsku upravu rukovode 3 kotarska šumara, a šumarsko čuvarsko osoblje sastoji od 32 lugara i 11 lugarskih pomoćnika.

U šumah nalazećih se po nizinah — jest vladajuća vrst drveća hrast lužnjak, koji djelomice sačinjava čiste sastojine, ali većim dielom pomješan sa briestom, jasenom, grabom, lipom i topolami.

Čiste jasenove sastojine zapremaju danas površje od kojih 1808 rali.

Po više ležećih šumah jest vladajuća vrst drveća bukva uz hrast kitnjak i cer, od kojih imade takodjer čistih sastojina. Osim toga imade imovna občina nekoliko umjetno uzgojenih borovih sastojina.

Šumsko gospodarstvo i uživanje šuma, uredjeno je još godine 1874. po načelih saske uredjajne metode, te su prema tome i same šume razvrstane u sljedeće uredjajne razrede :

20.441 rali hrastove šume sa 120 god. obhodnjom ;

19.755 rali bukove šume sa 100 god. obhodnjom ;

1.808 rali jasenove šume sa 80 god. obhodnjom ;

10.409 rali nizke hrastove šume sa 40 godišnjom obhodnjom.

Nadjeni godišnji etat iznosi:

a) glavnog užitka 62.324 jedr. met.

b) međjutimnog užitka 6.220 jedr. met.

Ovaj se elaborat prerađuje sada u smislu zakona od 16. lipnja 1881. god.

U pogledu uživanja šuma spomenuti je, da je od godine 1874. do uključivo 1883. posjećeno ukupno 190.141.451 norm. hvatih drva. Ovaj iznos, sravnjen sa 10-godišnjim normalnim etatom, pokazuje manjak od 51.414.05 norm. hv. Na same šumske prekršaje, kradje, vjetrolome i t. d. otpada u 10-godišnjem razdoblju potrošba od 893.27 nom. hv. drva.

U pogledu uzgoja šuma, iztaknuti je, da je imovna občina od svojeg postanka pa do konca god. 1885. izdala za šumske kulture ukupno 79.883 for. 9 novč. — odtuda je potrošeno na izkopanje novih graba 149.488 for. — na čišćenje graba za ograde 60.185 for., za pleter novih plotova oko branjevina 116.867 for. — za popravak takovih pako 159.441 for., za krčenje tla 300 ralih, potrošeno je nadalje žira 9000 hektolitara za našumljenje površja od 3000 ralih, i 115 kilograma za sjetvu bora na površje od 4 rali.

Naravno pomladjivanje šuma uporabljeno je svagdje, gdje je bilo dosta hrastovih sjemenjaka, nu pošto su se većinom preriedke šume sjekle, to se moralo mnogo umjetnim načinom popunjivati.

Uzgoj borovih mladica u sjemeništih pokušavao se također, a našumljene tako čistine dobro su uspjele, slični pokus sa smrekom nije uspio.

Radi višegodišnjeg oštećivanja nekijh šuma po gubaru (Ph. bombix dispar) moralo se uslied nerodice žira i u gustijih oplodnih sječinah preduzimati umjetno pomladjivanje žirom.

Na režiju izdano je od godine 1874. do uključivo 1883. 463.805 fr. 67 nč., odkuda otpada na poprečini godišnji izdatak za zastupstvo i predsjednika 2427 for., za investicije 2116 for., za javne terete 10.511 for., za upravu i čuvanje šuma 20.165 for., za kulture 7.988 for., za nabavu zgrada 522 for. (to jest jedan izdatak od 5.223 for. 85 nč.), za novine, brzojav, poštu i biljege 331 for., za popravak zgrada i novogradnje 969 for., za nabavu orudja i strojeva 201 for., za pisarničke potrebe 542 for., za razne tiskalice 189 for., za nadničare 155 for. itd., ukupno dakle iznaša poprečni godišnji novčani razhod 46.380 for. u okruglom.

Prihod imovne občine za isto razdoblje iznaša ukupno 547.583 for. 42 nč. odkuda i opet otpada poprečno po godinu, na prihod od prodaje glavnog užitka 41.098 for., na prihod odštete za šumske kvarove 4.128 for., na žirovnu pristojbu 3421 for., na lov 88 for., na prihod ribolova 426 for., prihod šiske 1.428 for., prihod od kamata uložjenih glavnica 2.631 for.

Koncem godine 1883. izkazano bje gotovine 83.777 for. 74 nč.

Broj ukupnog žiteljstva imajućeg pravo užitka u tih imovinskih šumah bijaše god 1883. — 61.721 stanovnika, sa 7.386 pravoužitničkih obitelji — ovi su pravoužitnici za rečeno vrieme (od god. 1875—1883.) uživanjem paše,

žirovine i drvnog prihoda, po odbitku uplaćenih pravoužitničkih pristojba, imali koristi od svojih šuma u vrijednosti od 843.152 for.

Od godine 1874. do 1881. uplaćivali su pravoužitnici za gorivno i građevno drvo, letve i žirovinu s niženu pristojbu (30% podpune pristojbe), dočim pašarina nije postojala; občinski zavodi dobivali su građevno i gorivno drvo badava.

Godine 1882. plaćali su občinski zavodi za građevno i gorivno drvo sniženu pristojbu, a od god. 1883. podieljivalo se je občinskim zavodom i pravoužitnikom opet ogrievno drvo badava.

Podpuna pristojba iznaša za:

ciepko drvo po jedr. met. . . 7 for. 60 nč.

građevno drvo po jedr. met. . 5 „ 38 „

za bukovo gorivno drvo po prost. met. I. raz. 64, II. raz. 48, a III. raz. 32 nč.

Za hrastovo gorivno drvo po pr. met. I. raz. 53, II. raz. 40, III. raz. 27 nč. itd.

Iz svega toga pako možemo potpunim pravom zaključiti, da gradiška imovna občina dosta liepo napreduje.

Ocrtav tako na kratko odnošaje gradiške imovne občine, vraćamo se i opet na samu ekskurziju učestnika šumarske skupštine.

Moglo je biti oko 1/210 sati, kadno pod vodstvom mjestnog lugara krenusmo u 34-godišnju hrastovu sastojinu šume „Prašnik“ sreza broj XIX. i XX., odsjek B. Ista je prilično slaba hrastova sastojina — pokazujuća uz to dosta tragova svojevoljne progale — jer kako šuma baš na udaru leži, a i pristupna to ju naravno i mnogobrojni štetočinci neštedišu. — U obće je medjutim još sveudilj sklop šume povoljan, a i visinorast pokazuje jasno značaj slavonskih hrastika. Odavljje dodjosmo u liepo uspjele, većinom umjetnim načinom zasađjene hrastove branjevine od godine 1877. — 1883. zapremajući šumske odjele XXI., XXIV. i XXV. u površju od kojih 450 ralih. Sadnja žira uzsljedila je nakon medjutomnog uživanja tla u ratarske svrhe. Obrast je podpun, mjestimice dapače i pregust. Branjevine te ogradjene su dubokimi jarci i nasipi, na kojih su zasađjene vrbe poput plotu, a imadu značaj čistih hrastika. Samo niže lezeća mjesta, gdje voda težko nestaje, slabije su uspjela. Tu se samo gdje gdje pojavila jasenovina, nu i ova već pokazuje svojim uzrastom, koli je pogibeljan takmac hrastu u borbi za obstanak.

Stazom, kojom smo prolazili, bijahu od vremena do vremena namještene table, označujuće starost branjevina, kao i napisi sa „Živilo šumarstvo, šumarsko društvo, odbor društveni! i t. d., koje bi izjave prisutni vazda živahnimi uzklci i sa „Živili!“ pozdravljali.

Nakon dvosatnog hoda, za kojeg prisutni i mnogu razpravu u pogledu shodnosti ili neshodnosti umjetnog pomladjivanja hrastika, čišćenja i proredjivanja šuma itd. zapodjenuše, dospjesmo u šumski predjel „Razmaču“, gdje nas zastupstvo imovne občine u sgodno priredjenoj sjenici, počasti liepom okriepom, dobre pive i rujnog vinca, te od kuda i opet kolima u samo podne nastavismo put dalje i to od sada put susjednih državnih reviera.

Prije svega krenusmo u državni revier „Prašnik“, gdje nas zastupnik državne šumske uprave kr. šumar g. V. Tölg srdačno pozdravi, predočiv nam podjedno prekrasno uspjele biljevište za uzgoj murva, koje bi imale polag intencija kr. ugar. ministarstva poljoprivrede služiti za unapredjenje svilarstva. Akoprem je sjeme dosta kasno zasijano (koncem svibnja), ipak biljke pokazuju liep prirast, zasijano je oko 15 kilograma sjemena, i to upravo na onom mjestu, gdje je za okupacije Bosne i Hercegovine u toj šumi bilo 4000 vojske utaboreno, a gdje su bile konjušnice konjanika.

Odavlje se i opet vratismo preko marmorskog polja u državni revier „Ljeskovaču“, gdje smo imali prilike vidjeti prije svega dobro uspjele branjevinu, naravnim načinom pomladjene hrastove šume, dokazujuć ponajbolje, kako se uspješno naravni pomlad hrastika polučiti daje, samo ako se pomladjenje to u pravo vrieme poduzme. Podjedno ipak prispjesmo po malo već u one predjele, gdje se briest i jasen sve to više po branjevinah na užtrb hrastovine širi, dok napokon neprispjesmo u šumski odjel „Ljeskovača“ br. 24, gdje je jasen tako rekuć podpuno iztisnuo hrast. Sveukupno površje tih branjevina zaprema oko 650 ralih, odkuda do 200 rali čiste jasenovine.

Takove po jasovini u opasnost došavše hrastove šume, da imade u samom gradiškom okružju država već oko 5—6000 jutara.

Da se izmedju prisutnih već i ovom prilikom zapodjela vrlo živahna razprava u pogledu pitanja, stojećeg na dnevnom redu sutrašnje skupštine, a tičućeg se preotimanja jasena na užtrb hrastu, samo se sobom razumjeva.

Tim smo podjedno došli i u područje onih kotlina šumskih, gdje voda godišnje leži 3—4 mjesecih, te gdje su stoga kako hrastovi, tako i jasenovi popustili i u kakvoći i u kolikoći t. j. gdje je stojbina više vlažna nego suha. Znamo pako, da kao što je kratka poplava koristna, jer nagnoji tlo muljem toliko da je zaostala za njom voda ubitačna naročito po hrastovu šumu. Te nam branjevine nadalje najjasnije dokazaše, kako je zabrana šume od paše marve u svrhe t. z. predzabrane u prilog razgranjenju jasenja — a na štetu hrasta, jer u tom predjelu neupotrebe li se vanredne mjere, naravnim načinom jedva kada hrastove šume.

Zaključiv tako naumljeni izlet — krenusmo put „Okučana“, kamo oko 4 sata po podne prispjesmo, te gdje nas i opet dočeka pravi šumarski ručak — kojim nas slavna gradiška imovna občina počasti. U prijateljskom razgovoru, — živahnih debata ob netom vidjenom — uz rujno vince i vesele zdravice, tako nam minuše brzo ugodni ti časovi, da i jedva opazismo, da je sunce jur na domaku — te da nam se vratiti u Novu Gradišku — kamo smo doista i oko 9 satih večerom sretno prispjeli — zadovoljni, što nam se pružila toli liepa prilika upoznati u šumarskom pogledu doista vrlo zanimivi, a i poučni kraj domovine naše.

II. Glavna skupština.

Dne 8. rujna u 9 sati prije podne sastasmo se u velikoj dvorani šumsko-gospodarstvenoga ureda gradiške imovne občine na glavnu skupštinu, koju u odsutnosti društvenoga predsjednika g. M. Dursta — koji bje bolesti radi zapriečen skupštini prisustvovati — otvori kratkim pozdravom tajnik društva g. dr. V. Köröskény na ime upravljajućeg odbora društva — pozvav podjedno prisutne, da si izaberu predsjednika ad hoc — na što ga skupština per aclamacionem takovim izabra.

Prešav skupština tako na drugu točku dnevnoga reda t. j. izbor perovodje za glavnu skupštinu, bude takovim jednoglasno izabran g. Dragutin Nanicini.

Konstituirav se tako skupština, predje na ustanovljeni jur dnevni red — i to bude po društvenom tajniku skupštini podnešeno sljedeće izvješće o djelovanju društva i upravljajućega odbora tečajem minule društvene godine 1885./86:

Čast je podpisanomu tajniku hr.-slav. šum. društva na ime upravljajućega odbora podnesti X. glavnoj skupštini sljedeće godišnje izvješće o djelovanju i nastojanju upravljajućega odbora, oko unapredjivanja našega društva. Upravljajući odbor, osim toga što je vršio zaključke posljednje glavne skupštine držane dne 16. studenoga u Zagrebu, te živo nastojao oko valjane i točne uprave, da društvo svojim obvezanostim u svaki čas i u svakom smislu udovoljiti uzmogne, nije ni propustio svaku pruženu sgodu upotrebiti, da mu se upliv u onom djelokrugu, koji mu je uslied njegovih novih po visokoj kr. zemalj. vladi odobrenih pravila osiguran, sve to više širi, te tako učvrsti i da si više privrženika u i izvan kruga zelene struke stiče, a na koliko je upravljajućem odboru to za rukom pošlo, razsudit će glavna skupština po ovom izvješću.

Kad se ogledamo ponajprvo na rad upravljajućega odbora od prošle glavne skupštine sve do danas, bilježimo 5 odborskih sjednica, i to dne 30. prosinca 1885. dne 8. veljače 1886. — dne 21. svibnja 1886. — dne 7. srpnja 1886. i dne 2. rujna 1886. Izim toga sastali su se jošte pododbori po potrebi i po mogućnosti:

Iz rada upravljajućega odbora bilježimo kao važnije:

L 1. Predstavku na visoku kr. zem. vladu, da ista izda zbirku zakona i naredaba, odnosećih se na šumarstvo i lovstvo.

2. Predstavku na visoku kr. zem. vladu zbog podielenja godišnje podpore od 400 for. iz autonomnoga budžeta kraljevina Hrvatske i Slavonije, zbog promicanja narodno-gospodarstvenih svrha kroz naše društvo.

3. Predstavku na visoku kr. zem. vladu, da se za šume u okolici zagrebačkoy zasnuje u blizini Zagreba o trošku kr. zem. vlade centralno biljevište, i da je upravljajući odbor pripravan nadzor nad ovakovim biljevištem bezplatno preuzeti.

4. Predstavku na visoku kr. zem. vladu zbog preustrojstva šumarske škole na kr. gospodarskom i šum. učilištu, kako ju je u tu svrhu izabrani pododbor izradio i podnio.

5. Predstavku na visoku kr. zem. vladu u smislu dopisa šumarnika gosp. M. Radoševića, da se za berbu kestena ustanovi način i doba početka berbe.

6. Predstavku na visoku kr. zem. vladu, da izvoli dati sastaviti veoma potrebiti nacrt zakonske osnove o uredjenju gospodarstva i uprave šuma urbarskih obćina. Visoka kr. zem. vlada udostojila se izradbu toga nacrta povjeriti šumarskomu društvu, te želi da ga buduća glavna skupština na pretres i razpravu uzme.

U tu svrhu mogao bi se sastaviti odbor, a gospoda, koja žele kod izradbe toga nacrta sudjelovati, neka se izvole kod predsjedništva prijaviti.

7. Osnova za novi disciplinarni red šumskomu osoblju kod imovnih obćinah. Izradba te osnove i sastavljanje predstavke na vis. kr. zem. vladu bi odpućena na pododbor sastojeći iz gg. prvoga podpredsjednika M. Vrbanića i odbornika R. Fischbacha.

8. Upravljaajući odbor očestvovao je kod 25-godišnjice kr. gospodarskoga i šumarskoga učilišta u Križevcih dne 19. i sljedećih dana studenoga prošle godine, pa je bio zastupan po društvenom predsjedniku M. Durstu, tajniku dr. V. Köröskény-u i odborniku F. Kesterčanku.

9. Upravljaajući odbor sklopio je sa zagrebačkom štamparnom Dragutina Albrechta novi povoljniji ugovor za tiskanje društvenoga časopisa „Šumarski list“.

10. Izabran je pododbor, sastojeći iz prvoga podpredsjednika M. Vrbanića i tajnika dr. V. Köröskény-a, zbog eventualno društvenih prostorija za naše društvo u novoj zgradi što ju gradi „Matica Hrvatska“ na Zrinjevcu u Zagrebu.

11. Poziv na sve gospodarstvene uredje imovnih obćina, da pristupe u društvenu pripomoćnu zadrugu za podupiranje udova i siročadi bivših članova „Hrv.-slav. šumarskoga društva.“ Tomu pozivu odazvala se do sad imovna obćina otočka i banska. Doćim je glavnica te pripomoćne zadruge jur na više od 2000 for. narasla, dielit će se prispjeli kamati od te glavnice u smislu društvenih pravila §. 29., ove godine prvi put. U tu svrhu učinjene su jur sve pripreve, da se u smislu društvenih pravila razpisuje potrebiti natječaj.

12. Poziv na 60 veleposjednika u Hrvatskoj i Slavoniji, da pristupe kao utemeljitelji u „Hrv.-slav. šumarsko društvo.“

13. Konačno i podpuno uredjenje društvene knjižnice i našastara ostale društvene imovine, odkud se vidi, da knjižnica sastoji iz 262 djela ili 368 knjiga u vriednosti od 1185 for. 50 nč. a. v., a ostala imovina da vriedi 321 for. 30 novč. a. v.

Napokon učinio je upravljaajući odbor sve potrebite pripreme za ovogodišnju glavnu skupštinu, na kojoj smo evo sada sakupljeni.

Časopise drži društvo ove godine, što uz gotov novac što uz zamjenu: Gospodarski list i seljak, Allgem. Forst- und Jagdzeitung, Handelsblatt für Jagderzeugnisse, Oesterr. Forstzeitung, Tharandter forstliches Jahrbuch, Oesterreichische Monatschrift für Forstwesen, Centralblatt des gesammten

Forstwesens, Mittheilungen des krainerisch-küstenländischen Forstvereins, Forstliches Centralblatt, Mjesečnik, Časopis hrv. arhitekta, Težak, Gospodarski poučnik, Slavonski gospodar, Lesnoj žurnal, Narodne novine, Obćinar i Agramer Tagblatt.

U gotovom novcu stoje časopisi ove godine 60 for. 50 novč.

U društvo pristupila su prvim siečnjem ove godine 4 člana utemeljitelja i to: gospodja grofinja Marijana Normann rođena barunica Prandau, kao vlastelinka valpovačka..

Gospodja grofinja Štefanija Mailáth rođena barunica Prandau, kao vlastelinka miholjačka.

Presvjetli gospodin Ljudevit barun Ožegović-Barlabaševački.

Imovna obćina otočka, dočim se jošte naknadno za prošlu godinu prečastni prvostolni kaptol zagrebački i veletržac Gustav Pongrac ovdje zabilježiti ima, zatim pristupila su 3 člana kao podupirajuća, 27 njih kao članovi I. razreda, i 93 njih kao članovi II. razreda.

Nemila smrt pako nam pokosi člana: Antu Benakovića, c. kr. nadšumara u miru, — Andriju Krešića, c. kr. kotarskoga šumara u Stolcu u Bosnoj, — Milana Vurdelju, protustavnika imovne obćine otočke, — Gustava Hotovija, c. kr. kotarskoga šumara u Sokolovcu, — Todora Gelineka, c. kr. taksatora i predstojnika kr. šumskoga ureda u Belovaru, — Vatroslava Makovičku, kotarskoga šumara plem. obćine turopoljske, — Adama Paića, lugara imovne obćine I. Banske, — Adama Matasovića, lugara imovne obćine brodske, — Nikolu Sprajacheka i Petra Šegara, lugare imovne obćine križevačke. Slava im!

Odbiv početkom ove godine izstupivše i umrvše članove, broji naše društvo:

9 začastnih članova prema lanjskim 9 dakle ni više ni manje				
26 utemeljitelja	"	"	23	" za 3 više
32 podupirajuća člana	"	"	26	" " 6 više
206 članova I. razreda	"	"	201	" " 5 više
350 " II.	"	"	257	" " 93 više

623 svega ukup. čl. prema lanjskim 516 dakle za 107 više.

Društvo ima dakle od prošle godine za 107 članova više. I predbrojnici su se znatno umnožili, tako se kr. ugarsko šumarsko ravnateljstvo u Zagrebu za se i za sebi počinjenih 18 hr. šumarija na 19 šumarskih listova predbrojilo, a kr nadšumarski ured u Vinkovcih opet 2 primjerka

Društveni organ „Šumarski list“, kojega i ove godine član upravljajućega odbora kr. županijski nadšumar Fran Kesterčanek uredjuje, izlazi evo već drugu godinu kao mjesečnik, uvijek na prvi dan mjeseca, štampa se u 700 primjeraka, za 100 primjeraka više od prošle godine i razpačava se:

- na preuzvišenoga gospodina bana
- " visoku kr. zemaljsku vladu
- " 9 začastnih članova
- " 26 utemeljitelja

na 206 članova I. razreda	
„ 350 „ II. „	
„ 26 predbrojnika	
„ 12 časopisa	
„ 2 djačka društva	
„ 14 slušatelja križevačke šum. škole	
„ 4 šumarije brodske imovne občine	
„ 4 strukovne škole	
„ 4 znanstvena društva	
„ 2 gospodarska društva	
„ 6 šumarskih društava.	

Ukupno 667 primjeraka.

Zatim ide redovito 10 primjeraka u društvenu knjižnicu, dočim ostatak za pokriće reklamacija, za ogled i t. d. služi.

List razpačava se za Njemačku u	4	primjerka	
za Srbiju u	13	„	
„ Rusiju u	1	„	
„ Bosnu u	3	„	
„ Cislaitaniju u	32	„	(od toga 14 u Dalmaciju)
„ Ugarsku u	2	„	
u Hrvatskoj u	612	„	

Ukupno . . . 667 primjeraka

Upravljaajući odbor, kako do sad, tako i ove godine podnaša po predsjedništvu sastavljeni zaključni račun o blagajničkom rukovanju našega društva za upravnu godinu 1885. kako slijedi na strani 420 o. l.

Iz ovoga zaključnoga računa proizlazi, da je blagajnički ostatak za godinu 1885. bio 52 for., koja je svota u blagajničkom dnevniku za 1885. izkazana. Od ove svote uloženo je u smislu §. 27. točke 4. društvenih pravila $\frac{1}{4}$ najmanje 13 for. u društvenu pripomoćnu zakladu, a 39 for. opredieljeno je u smislu zaključka IX. godine 1885. u Zagrebu držane glavne skupštine, za nagradu oko unapredjivanja šumarske strukovne literature; u koju je svrhu u smislu istoga zaključka i blagajnički ostatak iz godine 1884. sa 96 f. 40 nč. a. vr. vrh 100 for., koji su utemeljiteljnoj glavnici pridodani, opredieljen. Na obe svote, naime na 96 for. 40 nč. i 39 for. uzeta je knjižica kod prve hrvatske štedione u Zagrebu pod brojem 58.050.

Zatim predlaže upravljaajući odbor slavnjoj glavnoj skupštini po dosadanjem iskustvu sastavljeni proračun za buduću upravnu godinu, naime za god. 1887., na shodno pretresivanje, pa će k pojedinim stavkam prigodom razpravljanja istih svoje ustmeno obrazloženje pridonieti.

Sravniv ovaj proračun potrebe i pokrića za upravnu godinu 1887. sa efektivnim razhodom i prihodom godine 1885. vidimo, da je društvena potreba za 375 for. 12 nč. veća, a društveni prihod da je za 323 for. 18 nč. veći.

Veća društvena potreba (375 for.) dolazi, što je u proračun za godinu 1887. veća svota uvrštena za povećanje društvene knjižnice i za nagradjivanje šumarske strukovne literature; veći prihod (323 for.) dolazi od većega broja članova podupirajućih prvoga, a naročito drugoga razreda.

Nadalje se vidi iz toga proračuna, da je podpora, koju društvo od visoke kr. zemaljske vlade od godine 1884. počam uživa, i za godinu 1887. u kombinaciju uzeta.

Što se napokon tiče društvenih zaklada, izvješćuje se:

1. Da je u utemeljiteljnu zakladu od 26 utemeljitelja do sada 2570 for. unišlo, a da je ista do 3. veljače t. g. na knjižicu prve hrv. štedione u Zagrebu br. 50061 na 2780 for. narasla.

2. Da je pripomoćnoj zakladi do sad pristupilo 58 članova i da je do sad na 1947 for. narasla. Ove će se godine u smislu pravila prvi put razpisati oglasi u svrhu dielenja podpore iz prispjelih kamata na uboge udovice i siročad, koji na to pravo imaju.

Time zaključujem izvješće o djelovanju i razvitku društva tečajem godine 1886. i molim, da ga slavna glavna skupština izvoli na znanje uzeti i pridodajem rješenje novčanih računa za god. 1884. izdano po IX. gl. skupštini.

Nakon pročitania rečenoga izvješća, koje bude po skupštini uzeto na znanje, bude na predlog g. M. Radoševića gg. predsjedniku, tajniku i uredniku „Šumarskoga lista“ u zapisniku izraženo priznanje za rad oko unapredjenja društva.

Zatim pročita tajnik obnalaz gg. Šandora Perca, nadšumara i V. Kiseljaka, profesora, od 17. studenoga 1885., koji su bili po devetoj glavnoj skupštini društva izabrani u pododbor za pregledanje društvenih računa za godinu 1885., glasom kojega su rečeni računi pronadjeni u redu, te je u tom smislu i blagajnički dnevnik klauzuliran, te koje izvješće skupština uze na znanje.

Na sljedeći, po upravljajućem odboru glavnoj skupštini na odobrenje podnešeni zaključni račun za g. 1885., zaključi glavna skupština, da se isti račun imade u toliko popuniti, što se u njemu imaju izkazati još i kamati utemeljiteljne glavnice u prihodu, u razhodu se pako imade izlučiti izdatak za glavnu skupštinu, od ostalih u točki 6. istog računa spomenutih izdataka.

Preizpitivanje samog zaključnog računa pako bude povjereno gg. V. Kiseljaku i G. Kozarcu, koji toj zadaći odmah za sljedeće pauze od četvrt sata zadovoljiše.

Zaključni

o blagajničkom rukovanju hrvatsko-slavonskoga šumarskoga društva
X. glavnoj skupštini, održavanoj dne 7. i sljedećih

I. Razhod.

Tekući broj	P o i m e n c e	Poje- dince prelimi- nirano	U istinu izdano	
		for.	for.	nč.
1	Za tisak društvenoga časopisa	1200	1159	69
2	Za odpremu časopisa i za vez	150	125	92
3	Nagrada uredniku i korektura	320	320	
4	Nagrada tajniku	200	200	
5	Stanarina, razsvieta, ogriev, čišćenje, podvorba u društvenih prostorija	150	150	
6	Poštarina, biljege, dopisnice, služnik, glavna skup- ština, pisarničke stvari	294	113	85
7	Pisar	120	86	30
8	Pokućstvo	—	3	20
9	Štampanje i vezanje osnove novoga šumskoga zakona	—	111	82
10	Nabava knjiga	50	13	46
11	Strukovne novine	50	78	4
12	Vezanje knjiga	300	48	10
13	Dopisnikom i suradnikom šumarskoga lista		179	50
14	Različiti izvanredni troškovi	—	20	
15	Nova godina listonošam	15	10	
	Ukupno	2849	1624	88

Predsjedništvo hrv.-slav.

U Zagrebu, dne 31. prosinca 1885.

Predsjednik:

M. D u r s t.

P r o -

o potrebi i pokriću potrebe hrv.-slav. šumarskoga društva za upravnu g. 1887.,
slijedećih dana mjeseca rujna

Tekući broj	P r e d m e t	1887.	Bilo predloženo za 1885.	Uspjeh 1885.	Opazka
		for.	for.	for.	
	Potreba: (Razhod).				
1	Društvenomu tajniku nagrada za tajnikovanje	200	200	200.—	
2	Uredniku lista nagrada za društveni mjesečnik i korekturu . .	320	320	320.—	
3	Stanarina za društvenu prostoriju, ogriev, razsvjeta, podvorba . .	150	150	150.—	
4	Nagrada suradnikom lista . . .	300	300	179.50	
5	Tisak društvenoga mjesečnika . .	1200	1200	1159.69	
6	Broširanje, odprema lista, poštovne marke	160	150	125.92	
7	Poštarina, biljege, pisaće stvari, tiskalice razni pozivi	130	100	84.93	
8	Pisar	120	120	86.30	
9	Troškovi prigodom gl. skupštine	100	100	9.—	
10	Nova godina listonošam	10	15	10.—	
11	Strukovni časopisi	70	50	73.04	
12	Strukovne knjige i vez.	100	50	56.57	
13	Nagrada za šumarska strukovna djela	100	—	—	za nacrt osnove šumskoga zakona i obrazloženje u god. 1885 potrošeno 111 for. 82 nč
14	Različiti izvanredni troškovi . .	40	90	169.93	
	Ukupno . .	2779	2740	2.264.88	

r a č u n

predložen po upravljajućem odboru X. glavnoj skupštini, održavanoj dne 7. i 1886. u Novoj Gradiški.

Tekući broj	P r e d m e t.		For.	Opazka.
	P o k r i ć e. (Prihod.)			
1	Članarina na temelju ovogodišnjega broja članova i to:			
	a)	26 utemeljitelja po 5 for., kamate od položene glavnice	130	
	b)	32 podupirajuća člana po 10 for.	320	
	c)	206 članova I. razreda po 5 for.	1030	
	d)	357 „ II. „ po 2 for.	714	2194
2	Od 26 predbrojnika po 5 for.		130	
3	Od novih članova preliminira se i to:			
	a)	10 novih utemeljitelja po 5 for.	50	
	b)	5 novih podupirajućih članova po 10 for.	50	
	b)	10 novih članova I. razreda po 5 for.	50	
	d)	20 novih članova II. razreda po 2 for.	40	190
4	Pristupnina od 30 novih članova pod c) i d)		30	
5	Za društvene diplome od tih 30 novih članova		30	
6	Podpora od visoke kr. zemaljske vlade		400	
7	Za oglase (privatne, investicionalne, državne)		26	
	Ukupno		3000	
	Prema uspjehu iz godine 1885. sa ..		2676.82	
	Preliminira se veći prihod za		325.18	

Dano iz odborske sjednice držane u Zagrebu 2. rujna 1886.

Predsjednik :

Tajnik :

M. D u r s t.

Dr. V. Köröskény.

Zatim predje glavna skupština na pretres na prijašnjoj strani spomenutog po upravljajućem odboru podnešenog proračuna za g. 1887., koji bude u cijelosti prihvaćen uz sljedeće dodatke:

1. Da se društveni računi imaju u buduće voditi polag pojedinih stavka proračuna, za svaku glavnu stavku izdatka i primitka napose, t. j. osim blagajničkog dnevnika imaju se voditi još i posebne blagajničke knjige izdatka.

2. Da upravljajući odbor iz prištednja od g. 1884., 1885. i 1886. kao i onih u točki 13. proračuna za g. 1887. uvrštenih svota razpiše nagradu u iznosu od 400 for. za rukopis kojeg povoljnog hrvatskog šumarskog djela.

4457 A Ocjena istih djela imade se povjeriti posebnomu pododboru, dočim si glede podieljenja konačne nagrade pridržaje pravo odluke glavna skupština.

3. Da se društvo putem upravljajućega odbora ponovno obrati na visoku kr. zemaljsku vladu u pogledu ustrojstva toli nuždnog centralnog biljevišta bud u Zagrebu, bud u Križevcib o zemaljskom trošku.

Zatim budu izabrana gg. F. Čordašić i J. Kolar, te G. Kraus kao zamjenik u pododbor za skontrovanje društvene blagajne, na što tajnik pročita sljedeći odpis visoke vlade od 19. kolovoza 1886. br. 31441, upravljen na upravljajući odbor šumarskoga društva:

„Dočim se tamošnje izvješće od 10. srpnja 1886., da se nacrt zakonske osnove o uredjenju gospodarstva i uprave šuma urbarskih obćina, do sada nije mogao sastaviti i ovogodišnjoj skupštini šumarskoga društva na pretres i razpravu predložiti, uzima se na znanje, — odpisuje se tomu upravlj. odboru, da kr. ova zemaljska vlada, odjel za unutarnje poslove, neima ništa proti tomu, da se u govoru stojeći nacrt kasnije sastavi i onda u dojdućoj skupštini šumarskoj pretrese i razpravi.“

Uzevši skupština taj visoki odpis na znanje, zaključi ipak nakon podulje debate pozvati upravljajući odbor, da se isti gledom na dosadanje iskustvo i običaj, obrati ponovnom predstavkom na vis vladu, u kojoj se predstaveci imade iztaknuti, da se društvo s poznatih razloga samo nemože latiti izradbe takovog nacerta, nu da je zato tim voljnije uzeti u pretres takav nacrt, izradjen po organih visoke vlade.

Odbornik g. R. Fischbach predlaže skupštini u ime svoje, kao i ime g. M. Vrbanića sljedeće izvješće:

„Podpisanim bje kao izabranom odboru ad hoc, po upravljajućem odboru povjerena izradba nacerta naredbe o karnostnom postupku proti činovnikom i službenikom, namještenim kod imovnih obćinah, povodom resolucije, stavljene u prošlogodišnjoj glavnoj skupštini društva po kot. šumara Martinu Starčeviću.“

„Nakon svestranog i zrielog prosudjenja u pitanju stojećeg predmeta, držimo mi za shodno, a i sasvim umjestno, predložiti, da se prenavedena izradba nacerta in suspenso ostavi, odnosno da se ista napusti, a naš ovaj predlog motiviramo sa sljedećimi razlozi:

1. Što je organizacija političke uprave u zemlji na temelju posebnih zakona već 1. t. m. u život stupila, a postupice zatim predstoji reorganizacija ciele šumarske struke u zemlji doskora, i

2. što su već zakonom od 5. veljače 1886. ustanove, izdane o karnostnoj odgovornosti urednika i službenika, namještenih kod županijskih i kotarskih oblasti, (koje se imaju u smislu postojećih propisa također protegnuti na činovnike imovnih občina), u kojem zakonu su osobito iztaknute okolnosti, predložene u predpomenutoj resoluciji, izuzam neke manje činjenice, na koje se pako obzirom na predstojeću reorganizaciju šumarske struke u zemlji, predhodno obazrijeti nemožemo, jer spadaju lih u kompetenciju više oblasti, koja će o postupku kod provedenja karnostnih iztraga, naredbenim putem dalnje shodno odrediti.“

„Molimo dakle, da se u izvedenju odnosnog zaključka IX. gl. skupštine od prošle godine, ova naša izjava na znanje uzme.“

Ovo bje po glavnoj skupštini doista i bez primjetbe učinjeno.

Na predlog g. Kesterčanka i u sporazumku sa upravljajućim odborom — izabra zatim glavna skupština profesora šumarstva na visokoj školi za zemljotežtvo u Beču i urednika lista „Oesterreichische Forstzeitung“ g. Gustava Ernsta Hempela, začastnim članom šumarskoga društva.*

Konačno pako zaključí skupština, da se dojduća glavna skupština imade obdržavati početkom rujna god. 1887. u Zagrebu.

Svršivši time plenarni dio skupštine, prešlo se na razpravu, na dnevnom redu stojećeg pitanja: „Koji su uzroci, da u posavskih šumah naravnim pomladjivanjem odgojene sastojine, većim dielom zapremlijuje jasenovina i briestovina, te koja su najshodnija sredstva, da se tomu predusretne?“

Ovoj sljedećoj vrlo zanimivoj razpravi sudjelovahu osim gg. izvjestitelja J. Kozarca i M. Radoševića, mnogi prisutnih članova društva. Osobito pako valja iztaknuti prekrasnu razpravu g. Kozarca, koji doista nije žalio ni truda ni muke, da predmet stojeći, na dnevnom redu, što temeljitije prouči i glavnoj skupštini predstavi, dočim nam s druge strane i opet živahno sudjelovanje kod razprave od strane prisutnih, kao i ozbiljnost samih razprava, ponajbolje dokazuje, kolika se važnost gore stavljenom pitanju u obće podavala.

Nakon svestranog razmatranja u predmetu stojećeg pitanja i podulje debate, usvoji glavna skupština napokon, s osobitim obzirom na po g. Kozarcu dano obrazloženje ** sljedeću resoluciju:

* Profesor G. Hempel obavješten brzojavno ob ovom zaključku skupštine, uzvratí je sljedećim brzojavom: „Der hochgeehrten Versammlung des kroatisch-slavonischen Forstvereines. Für die mir erwiesene ehrende Auszeichnung meinen innigsten Dank! Ich werde nie aufhören dem kroatisch-slavonischen Forstwesen das regste Interesse meinen verehrten Fachgenossen in Kroatien-Slavonien, aber die wärmsten Sympathien entgegenzubringen. Ihnen ein herzliches Forst-und Waidmannsheil!“ Hempel.

** Vidi „Nar. Novine“ br. 193 i 194 o. g. članak g. J. Kozarca: „Ovogodišnja šumarska skupština u Novoj Gradiški.“

„Dosadanji način pomladjivanja hrastika s petgodišnjom predzabranom uz sadanje stojbinske odnošaje nekih srezova, pokazao se ne samo nesjegovnim već i skupocienim, da će ga valjati što skorije drugim shodnijim zamieniti, i to takovim, koje će nam osjegurati odgoj hrastovine, a oslabiti navalu jasenovine.“

Pošto bje time dnevni red ovogodišnje glavne skupštine iscrpljen, bude nakon uvrštenja zahvale od strane društva, slavnoj imovnoj občini novogradiškoj na sjajnom i usrdnom dočeku društva — u zapisnik — isti zaključen, pročitán i stante sesione ovjerovljen.

III. Zaključak i razlaz.

Na isti dan t. j. dne 9. rujna — u 2 sata po podne — nakon svršenog poslovanja, priredi slavno imovna občina u čast učestnikah desete glavne skupštine, u prostorijah novogradiške čitaonice — sjajan banket — kojemu prisustvovaše sve, što je otmenijega u Novoj Gradiški. Uz vesele i srdačne zdravice, izvrstnu glasbu, dobru kapljicu i izborni jestvenik — sprovedosmo u prijateljskom krugu milih nam domaćina više satih.

Ovom su prilikom ujedno pročitani i sljedeći, na društvo i skupštinu prispjeli brzojavi:

Pozdravljam skupštinu i prijatelje, žaleći što zbog kratelja prisustvovat nemogu. Zikmundovsky.

Žele najljepši uspjeh u njezinom podhvatu i kliču joj burni živio!

Svi šumarski činovnici ravnateljstva zagrebačkog.

Naš srdačni pozdrav slavnoj skupštini, ma da nam nije sreća u dio pala s Vama boraviti. Bio Vam rad najljepšim uspjehom ovjenčan.

Hajek, Slapničar, Bogoević, Kiseljak.

Izpod kršnog diva Velebita, kličemo sakupljenim drugovom gromki živio! Umnožalo se, cvalo i napredovalo dično naše hrvatsko šumarstvo, na boljak, blagostanje i diku mile nam domovine!

Perc, Ilijić, Gürtler, Lasman, Beck, Šipek,

Arčanin i Guteša.

Želeći sretni uspjeh, kličem svim prisutnim pregaozem liepe nam struke stokratni živio!

Trötzer.

Sakupljene pozdravlja, te želi da današnji rad koristan bude.

Činovništvo petrovaradinske imovne občine.

Radu sudrugova želimo uspjeh, ter ih srdačno pozdravljamo.

Dojković, Malin.

Činovništvo, zapriečeno službeno poslom oko procjene, žali da nemože prisustvovati skupštini, no želi Vam sretan rad na dobro i uspjeh naše zelene struke.

Činovništvo brodske imovne občine.

Da su svi ti pozdravi od sakupljenih primljeni živahnimi uzkllici veselja — samo se sobom razumjeva. Bilo je već minulo četiri sata po podne — kad no se digosmo na čas, da svaki prema volji, razgledamo znamenitosti i mjesto Novu Gradišku, dok se nakon kratkog odmora i opet s večera nesa-

stadosmo u istih sjajnih prostorijah gradiške čitaonice na koncert, koji se napokon pretvori i u vrlo animirani, sve do zore trajajući ples. Zabava ta sigurno će svim prisutnim ostati vazda u najugodnijoj uspomeni, ako već ne s drugih razloga, a ono stoga, što no ju ukrasilo izbor-društvo dražestnih gospojica.

Dne 9. rujna jutrom napokon valjalo nam se razstati sa gostoljubivimi Novogradišćani, ter vratiti kućam, nu i tu smo još priliku upotrebili, da se još jednom sastanemo u krasnih imovinskih šumah, ležećih uz put u staru Gradišku. Posjetismo naime srez „Mašičko brdo“, zapremajući oko 1900 jutara površine, i to nizke hrastove šume i više oko 40 godina starih borovih sastojina. Izgled obijuh vrlo je dobar, a naročito onaj hrastika, koji se uz 40-godišnju obhodnu dobu uživao bude. Pretvorba visoke hrastove šume u sitnu, pokazala se nuždnom gledom na potrebštine šumi susjednog žiteljstva.

Oprostiv se mi Zagrebčani ovdje još jednom od domaćih drugova, kao i ostalih učestnika, kojim bje druguda krenuti, te zahvaliv se opetovano prisutnim zastupnikom novogradiške imovne občine, na doista sjajnom i lepom dočeku, ostavismo Novu Gradišku zadovoljni polučenim uspjehom, ter uvjerenjem, da se ovogodišnja glavna skupština uzprkos slabog posjeta, mora ipak gledom na ozbiljnost razprava, kao i važnost zaključaka, ubrojiti među najvažnije dogodjaje u životu mlađahnoga nam društva. Svim onim pako, koji k tomu svoju doprinieše, a naročito i p. n. gg. izvjestiteljem M. Radoševiću, J. Kozarcu i A. Herzehu, kličemo ovime, svršavajuć to izvješće, srdačni živili! F. X. K.

Šumarstvo u Rusiji.

U „Oesterreichische Forstzeitung“ broj 35. godine 1886. nalazimo članak pod naslovom: „Wald und Waldwirthschaft in Russland“, koji će sjegurno i naše šumarske krugove zanimati, i stoga ga eto donášamo u prevodu.

Europejska Rusija imaše početkom godine 1883. ukupno 12.599 šumišta, sa ukupnim površjem od 123,078.110 desetina (1 desetina = 1.09252 ha.) pod državnom upravom stojećih šuma. Od ove površine dolazi 98,292.579 desetina ili 79.9 postotaka na pravo šumsko površje, 511.550 desetina pako, ili 0.4 postotaka ukupnog površja na obročne komade (Obrokstücke); pod upravom šumara i nižjeg šumarskog osoblja stajaše 206.833 desetina (0.2 postotaka) šuma, dočim je 24,067.148 desetina t. j. 19.5 postotaka, kao šumište bez svakoga prihoda izkazano. Izključenjem onih površina, što odpadaju na močvare u Finlandiji i predjele kozačke, dolazi na jednu četvornu vrstu (= 1.38 km.²) 23.07 desetina, a na svakoga stanovnika po 1.1 desetina državne šume.

Vriednost g. 1882. iz šumah dobivene drvne gromade, iznašase po taksi 12,441.094 rublja, 82.1 postotka ovoga materijala prodano je, ostatak od 17.9 postotaka pako izdano je bezplatno. Polag takse imaše prodana drvna gromada vriednost od 10,211.411 rubalja; u istinu je međjutim unišlo 12,393.532 rublja

kod prodaje. Ostali prihodi, naime oni paše, lova, zakupa obročnih komada i odšteta, iznašahu 2,382.042 rublja: sveukupni prihodi državnih šuma dakle iznašahu 14,775.675 rubalja, od kojih se prihoda imaju odbiti izdatci sa 7,122.397 rubalja t. j. 49 postotaka od prihoda.

Početkom godine 1883. bilo je sveukupno 590 šumarija, od kojih je najveća u guberniji arhangelskoj se nalazeća šumarija zapremala 13,287.000 desetina, ona u guberniji kersonskoj, kao najmanja 100 desetina, pa dočim je na običnog lugara u guberniji Poltave 80 desetina šume došlo, spadaše u guberniji arhangelskoj jednoj lugariji ništa manje od 112.127 desetina.

Za posljednjih pet godina izvedeno je u 25 gubernija raznih šumarsko kulturnih radnja troškom od 587.747 rubalja, od koje svote 70 postotaka, to jest 413.750 rubalja otpada na južne dielove države.

Što se tiče troškova tih radnja u raznih predjelih države, to stojaše zasadjenje jedne desetine u guberniji astrahanskoj 54 rublja, moskovskoj 25·4 rublja, voronežkoj 12·8 rublja, Kurlandiji 12·3 rublja, u Livlandiji 6·8 rublja, u Kursku 2·8 rublja, dočim je pomladjivanje sjetvom stajalo u guberniji moskovskoj 7·2 rublja, u veronežkoj 4·6 rublja, u Kurlandiji 5·6 rublja, Livlandiji 8·6 rublja, a u kurskoj guberniji 3·8 rublja po desetini površja.

Šumskih plešina i nepomladjenih sječina bijaše sječnjem godine 1882. ukupno 291.145 desetina. Tečajem iste godine posječeno je 36.145 desetina šume. Od ovih 327.290 desetina pošumljeno je naravnim načinom 365·72 desetina, a 3.160 desetina sadnjom, 1.429 desetina pako sjetvom, dočim je ostatak i nadalje nepošumljen ostao.

Šumarsko činovničko osoblje, kojemu bi povjerena uprava i nadzor tih prostranih šuma, brojilo je 1.238 tehničkih činovnika i 25.029 nižih lugarskih organa. Od prvo spomenutih imaše 772 ili 62·3 postotaka njih specijalnu višu naobrazbu, a 229 ili 18·5 postotka njih svršilo je strukovne nauke na srednjih učilištih. Od ostalog činovništva svršilo je 32 ili 2·6 postotaka svoje nauke na sveučilištih i inih visokih školah, 117 ili 0·6 postotaka njih na srednjih, a 39 ili 3·1 postotka na nižih učilištih, 48 ili 3·9 njih pako bijaše samoukih.

Troškovi šumarskih zavoda, koji godine 1872. samo 86.783 rublja iznašahu, iznašahu g. 1882. već 222.850 rubalja.

Broj šumskih prekršaja po peterostručio se od godine 1872. do 1883., dočim se vriednost oštećenih proizvoda malo ne podvostručila. Od kuda dolazimo do sliedećih dviju zaključaka: Prvo, da su veća — i u pojedinih slučajevih osjetljivija oštećivanja postala redja, a drugo, da se u novije doba uzimaju u obzir i manje oštete kod presuda — što kano da nije prije bilo.

Godine 1882. osudjeno je ukupno 147.312 osoba radi počinjenih šumskih kvarova, i to 146.246 osoba osudjeno je na platež, a 1.066 na zatvor. Od tih kvaročinaca bijaše 138.514 seljačkog, 5.578 gradjanskog, 2.745 vojničkog, a 475 duhovničkog i plemićkog stališa.

Vrlo neugodni su međutim izvještaji objelodanjeni za godinu 1884., koji se djelomice takodjer i na azijsku Rusku (Sibiriju i Turkestan) odnašaju.

Iztiče se tuj prije svega, sve to osvjetljivije pustošenje šuma, na koje se već i prije podizahu pritužbe, da neopreznošću nastavši šumski požari — ogromne šumske prostorije uništaju, negledeći na oštećivanje šuma po zareznicih. Osobito mnogo štete počinjeno je šumskim požari u Uralu i Sibiriji — no i po drugih nutarnjih gubernijah mnogo je šuma požarom uništeno, jedan tih požara, koji je nastao u šumah kneza Galicina u guberniji moskovskoj, uzrokom bi, da je Rezun — moskovska željeznica osudjena na platež odštete od 15.000 rubalja. I u Kaukaziji bilo je mnogo šumskih požara, gdje im je glavni povod u zlosretnom običaju — palenja strni odmah iza žetve — čim se prečesto i obližnje šume zapaljuju.

U pogledu ostalih nepogoda, iztaknuti je naročito, da su bure g. 1884. mnogo šteta naniele šumam, prijašnjih godina preotimajuće haranje raznih bostrihida — popustilo je — nu tim više štete počinio je u mnogih predjelih kebar (hrušt), osobito po kulturah i branjevinah.

Šumske kradje na dnevnom su redu, česta nasilja proti čuvarskom osoblju naravna su posljedica tih odnošaja.

Posljedice upravo nevjerovatnog uništavanja šuma jur se opazuju u cienah gorivog drva, iste su se n. p. u Volhiniji za posljednjih četrnaest godina podvostručile. Pri tom se doduše imade uzeti u obzir, da same tvornice sladora i žganarnice volhinjske godimice kraj 110.000 centi kamenog ugljena jošte i oko jedne trećine milijuna prostornih metara drva konzumiraju, negledeć na potrošbu mnogobrojnih pilana, pepelana, tvornica katrana i ostalih industrijalnih poduzeća, kojih u ovom dielu Rusije mnoštvo imade.

U obće čini se, da su u Volhiniji, za koju se još nedavno mišljaše, da imade neizcrpivih bogatstva u svojih šumah, željeznice (koje u Rusiji većim dielom drvom lože), tvornice sladora i t. d. kao i kolonizacija (njemačka i česka) već prilično jako šume proriedile, a broj onih šumoposjednika, koji u svojih šumah bar poluracionalno gospodarstvo vode poput knezova Sanguszko, Potockija i t. d. vrlo je riedak. Kako Volhinija međutim liepe naslage kamenog ugljeva imade, to je nade, da će to bezmjerno eksploitriranje šuma prestati, samo dok se željeznička poduzeća jednom odluče za loženje kamenim ugljenom.

Dalnji žalostni primjer uništivanja šuma pružaju nam gubernije kazanska i permska. U Kazanu nestalo je od 270.000 ha. šume. što no je dobiše seljaci iza dokinuća kmetstva (god. 1863.) 210.000 ha. šume posvema, u guberniji permskoj leži na milijune ukradenih debala na obalah rieke Kame, a ogromna carska šuma, od koje ovisi eksistencija od 200.000 ljudih, približuje se svojoj propasti. Jedno desetak posjednika rakijašnica obogatit će time, što od seljaka kupuju ukradjeno drvlje uz bezcienu, a ponajpače za rakiju, a iz Vjätke javljaju, da se čitave obćine sele u Sibiriju, uslied nestašice drva u dosadanjih im obitalištih.

Slični glasovi stižu iz ostalih strana ruske države. Tako se glasa, da je drvo, što no se iz ruske Poljske splavlja na Vieprei, prilično slabo i manjkavo, jer da bolje razvrstbine sada već posvema manjkaju, uzme li se pako u obzir da se na rečenoj rieci godine 1884. do 79.510 stabala splavilo, to će se morat dozvoliti, da je rečena okolnost svakako spomena vrijedni pojav.

Moraju li se pako već i netom opisani odnošaji, postojeći u rečenih die-lovih države, označiti pogibeljnim, to se ogromne sječe šuma na dalekom sjeveru moraju po gotovo pogubnim označiti. Carsko geografsko društvo također se već prijelomilo baviti (u povećoj razpravi odnosećoj se na odnošaje u guberniji Arhangelskoj) pitanjem, koliko li je prošlo vremena, dok se stvorile sjeverne šume, te da li je u obće još moguća koja reprodukcija istih!

U azijskoj Ruskoj također nevladaju bolji odnošaji.

U Sibiriji stečeno iskustvo dokazuje, da prijašnje malo ne neprehodne borove šume, po malo ustupaju brezovom čbunju; često hvaljeno bogatstvo divljači tih krajeva nestaje, a poljane i njive izvržene su pogubnim sjevernim vjetrovom tako, da je već nastala sveobća bojazan, da će nestati i toli nuždih travnika i pašnika. te da će nastati pogubni podnební odnošaji. U istom Turkestanu, gdje i od prije nebijaše šuma u obilju, grdno Rusi izharačiše šume za ono nekoliko godina, odkada tu zemlju zauzeše, pa dočim se prije moglo pravom reći, da Philomela od Arheta do Aralskog mora od grane na granu letiti mogaše, to se danas mora drvo na 60 vrsta daleko i uz skupe cijene polag težine dobavljati.

Ovdje nam je ipak podjedno spomenuti jednu hvalevrijednu iznimku u centralnoj Aziji, naime predjel Semirjätčinsk. Tamo je gubernator god. 1870. sve občinske šume i šume nomada proglasio državnom imovinom, organizovavši njihovu upravu i uživanje doista svrsi shodno.

Idemo li dalje na iztok, to ćemo naići na obalah Jeniseja na tragove silnih požara, koje većinom seleći se pastirski puci prouzrokovalaše, da se dobave bolje paše. Južni dio gubernije Jenisejske nazivalaše se prije „sibirskom Italijom“, ljubenice tamo na prostom uspjehahu. Odkada su međjutim šume podlegle nespoznanju, jedva ih je još i u cvjetnjacih moći uzgajati, a veliki su predjeli postali tako sušni, da često u okružju od 50 versta nema niti jednog izvora.

Skrajni sjevero iztok - zapremajuće obale japanskog i ohotskog mora, imadu još doduše prostranih prekrasnih šuma, koje daju izvrstni brodogradjevni les; nu kako dugo će te šume još obstojati? Tuj neima čuvanja, neima nadzora, tko si za pet rubalje doznačnicu izkupi, može si iz šume okolišja grada Vladivostoka — sto stabala po izbor izsjeći, dočim se u samom tom gradu još godine 1874. jedno jedino deblo sa dva rublja u srebru plaćalo, godine 1881. pako već i sa pet rublja u srebru. Negledeć na to, da pri tom hamburške i američke firme divno pazare, još se i kriomčarski raznim sukromnim solanami, žganjarcima kineske vode (t. z. skuli) i tomu sličnim poduzeći neizmjerne količine najljepšeg drvla, bez svake dozvole troši, a i kitolovci pri-

pomažu pri toj devastaciji po mogućnosti, dočim za slabog lova, svoje ladje po tih obala, drvom nakreću, koje zatim uz liepu dobit u Americi, Kini i Japanu prodavaju, naročito u ovoj posljednjoj zemlji, koja takodjer i u ovom pogledu, kao i u mnogih drugih nasliedovanja i čuda vriedno provadja, uzevši svoje vlastite šume vanredno strogimi zakoni u zaštitu. Pri tom gledaju stanovnici Vladivostoka, kojega je okolišje u okružju od 10 vrsta posve ogoljeno, kroz celo lieto nebo u jednom žaru, od samih požara, kojim je ponajviše razlog u tome, što si stanovnici time povećavaju krčevine za kukuruzna polja. Time je pako već i tako daleko došlo, da je podnebjje Vladivostoka, koji u istoj visini sa Napuljem leži, danas mnogo oštrije od onoga u Petrogradu, te da se „zlatni rog“, t. j. zaton, na kojemu je grad sagrađen, te koji se prije, dok bijaše prašumom obrubljen, nigda nije smrzavao — sada pako redovito svake godine podpuno smrzava.

Podpuno je dakle opravdana tvrdnja tamošnjih urođenika, da su Rusi zimu sobom donieli u te krajeve

U šumom oskudievajućih gubernija, već se pojavljaju zahtjevi, da bi država imala dobrim primjerom započeti u svojih sgradah, uporabljivati mineralna goriva. U guberniji Omskoj (u Sibiriji) započelo se već i kopanjem ugljevja, a upotrebljivanje tresetišta raste od dana na dan.

Takodjer i u pogledu šumarskog zakonarstva nadati se već u najbliže doba poboljšici. Nacrt osnove zakona za obranu šuma već je gotov, te je već i raznim gospodarskim udrugam priposlan na ocjenu. Isti se odnosi na privatne, kao i obćinske šume u europejskoj Rusiji izuzam gubernija Arhangelske, Vologde, Viatke, Novgorodžke, Permske, Olonecke, na lievoj obali Volge se nalazećeg diela gubernije. Nižeg Novgoroda, Kazana, Kostrome, velike vojvodine Finlandije, Kaukazije i Poljske, šume carske obitelji, kozačkih šuma i šuma stojećih pod nadzorom ili upravom države. Zaštitne šume, koje se moraju uživati sbog pogibelji popješčina ili odplavina itd. smiju se samo polag stanovite potvrđjene gospodarske osnove uživati; u pogledu inih, potrebita je samo onda dozvola nadležne oblasti, ako se radi o pretvorbi uzgoja; isto tako ustanovljeni su posebni propisi u pogledu razdiobe šuma, nadležnosti oblastih, molba i utoka, zatim u pogledu sastavka gospodarskih osnova itd.

Carska šumarska uprava prednjači dobrim primjerom, ma sve da učinjeno po naših pojnovih nestoji u pravom razmjerju sa ogromnim površjem spadajućim pod tu upravu. Godine 1884. pomladjeno bje sjetvom 2700 ha. površine, sa sadnjom 3700 ha., a površina od 7300 ha. bude očišćena; nadalje bje 79 mostova sagrađjeno, uz ukupnu potrošbu od 508.629 radnih dana i trošak od 230.170 rubalja.

Donski Kozaci već su sami upravu svojih ne osobito omašnih šuma, i to vrlo pametno uredili, pomladjujuć šume dobrim uspjehom.

Iz svega toga pako sliedi, da se i u Rusiji počelo, kao što i u drugih državah tek onda ozbiljno misliti oko uredjenja šumarskih odnošaja, kad se već počese osjećati posljedice nesavjestnog i prekomjernog uništavanja šuma.

Još koja o križevačkom učilištu.

Već se više puta pokrenula riječ u obće, a naročito i u ovom našem listu, o potrebi preustrojstva križevačkoga zavoda.

U zadnje doba izašlo je na površinu i to mnijenje, da se sveučilištu u Zagreb pridiele t. z. šumarski institut.

Ma da nas to pitanje zanima, a možda da ćemo kasnije koju i o tom progovoriti, to ćemo se za sada ipak držati samo obćenitoga mnijenja, i to potrebe preustrojstva rečenoga zavoda.

Nije nam namjera nabrajati momente, kao posljedice glasa današnjega križevačkoga zavoda, ma da ih na žalost u izobilju imamo.

Samoj stvari u korist moramo negodovanje izraziti, kada pomislimo, kakovi slušatelji na križevački zavod dolaze, a još što je najgore, da se to vrši pod okriljem same ustanove ustrojstva zavoda.

Činjenice su bitne na površinu izašle, i to u takovom stupnju, da je strpljenje već svaku mjeru prevršilo.

Da neuzimamo bezbrojnih momenata, da navedemo samo one, što su ustanovom ujamčene.

Ustanova, da je 4. razreda realke ili gimnazije, a i 15-godišnje doba dovoljan uslov za primanje na zavod, preživela se; ona je štetna, a za sadanje doba nedovoljna u obće, napose pak tim većma, gdje je takmica i u šumarskoj struci nastupila.

Navod ovaj jest neborivi fakt, a i posve je jasno, kada se u obzir uzme, da je doba od 15 godina tako rekuć još dietinjasta, kao i prema 4-godišnje realke ili gimnazije, te ako se takova usporedi sa važnošću i obsežnošću naukovnih predmeta na samom zavodu.

Nije nam milo toga izticati, ali držeć se toga, ako svaki sa istinom na sredu izadje, prije će se i štetan uzrok odkloniti, a time će i zle posljedice nestati.

Ta zar se već nečuje, kako se otac vajka za svoga sina, da neće od njega biti ništa, te da mu još jedino uzdanje ostaje, da ga može u Križevac poslati!

Otvoreno, a iskreno recimo, iz ovoga se daje i bez logike jasan zaključak izvesti: „ako nije za nigdje, ono je za Križevac“.

S druge strane čuje se glas, kako ovom ili onom otcu, nije moguće svoga sina školovati, pa jedva čeka, da može 4 razreda svršiti, da ga u Križevac daje, jer stupanjem na križevački zavod, dodje u red stipendista, a time prestaje potreba, da se o svom trošku škola.

I ovdje se zaključak izvodi, koji je daleko izpod dostojanstva zavoda.

Neka se nemisli, da je ovo fraza — ne, „ovo je nemila, ali na žalost živa istina“.

Sa gore navedenom spremom, stupajući mladići na križevački zavod, učine vrlo veliki, tako rekuć neprirodni skok, kojega se posljedice i kod položenoga ispita u praktičnom životu bitno opažaju.

Pa nije li to nadalje stvarati naučni proletarijat? Nije li to ništa manje ni više, već sam zavod omalovažavati? Zavod, koji bome priličnu svotu novca zemlju stoji. Ako je težnja zavodu, da se u godišnjem izvješću što veći broj slušatelja izloži, to je druga stvar, samo što bi se u tom slučaju, a sa potpunim pravom moglo pokrenuti pitanje, da li nam je takov zavod u obće potreban?

Istina, da u mnogom važi bolje „išta“ no „ništa“, ali u ovome slučaju bolje je „ništa“.

Kod „ništa“ neće ni troška biti, a „nešto“ neće postojati niti štetnih posljedica radjati.

Da me nebi moja braća bivši križevački djaci hrdjavo shvatili, da ovaj glas protiv njih ide, navodim, da sam i ja jedan od tih, te baš radi štovanja napram samom zavodu, a u hatar istine i rekoh istinu.

Na svršetku moram ipak i jedan mio glas napomenuti.

Petrovaradinska imovna občina imade dva štipendista na križevačkom zavodu, te je upravljajući odbor iste imovne občine još prošle godine zaključio, da će tek po dobro svršenih 6 razreda realke ili gimnazije svoje štipendiste na zavod slati.

Ovo je sigurno hvale vredno od strane upravljajućega odbora, koji je takov zaključak donio, te temeljito obrazložio, tako da je i visoka kralj. zem. vlada isti usvojila.*

M. Prokić.

Šume i šumarenje u Bugarskoj.

Saobćuje Simeon Pjerotić, bivši knjež. bugar. šum. nadzornik.

VI.

Nakon objelodanjenja pravilnika, odnosećega se na organizaciju, odnosno ustanovljenje pravne svojine privatnih šuma, državnih i občinskih u Bugarskoj, mislim ugoditi štiocem, ako sada u prevodu (iz turskoga originala) spomenem takodjer i spomenuti jur u V. odsjeku ove radnje „pravilnik“, izdan od strane turske države u svrhu rješanja spornoga pitanja privatnih šuma u državi. Mogao sam se pri tom doduše poslužiti i prevodom bugarskim, pa ako to učinio nisam,

* Mi ovaj članak držimo najboljim odgovorom najnovijoj izjavi g. ravnatelja Vichodila u tom predmetu, u ovogodišnjem izvještaju križevačkoga zavoda. — Uredništvo.

tomu leži uzrok u okolnosti, što sam imao slučaj osvjedočiti se, da bugarski prevoditelj spomenutoga pravilnika, nije znao mnogih rečenica na bugarskom jeziku, koje bi odgovarale točnom izražaju i smislu tehničko-juridičnih rieči h turskoga originala, i s toga sam se služi ovim posljednjim.

Još mi je napomenuti, da rečeni turski pravilnik inače svestrano odgovara pravnim običajem Bugara, kao što nas ne malo u obće iznenadjuje pojav, da su i turski državnici i administratori, konačno ma i u posljednje doba, uvidjeli ovisnost državne dobrobiti od uredjenja šumarskih odnošaja u državi, te da bi se i ista propala turska državna imovina mogla djelomično podignuti na bolji stepen blagostanja, odnosno razvitka, da se osobita pažnja obrati timarenju, hametom upropašćenih šumskih prostorija u državi u obće.

Nakon iztaknutoga eno u prevodu taj turski pravilnik, koji inače sačinjava sa bugarskim pravilnikom nerazdruživu cjelinu, dapače temeljni kamen onome u obziru riešenja privatnih šuma i občinskih sa strogo juridičnoga gledišta, kako je to već i u jur objelodanjenoj okružnici bugarskoga ministarstva financije rečeno.

Turski rukovodnik, izdan na uporabu carskih otomanskih šumskih komisija kod razgledanja, proučavanja i riešavanja sporova prava šumske svojine od god. 1293, (turski kolendar) glasi:

§ 1.

Šumarska povjerenstva, zasjedavajuća u centralnom gradu ili u okružnom gradu, stoje pod naročitim nadzorom gubernijskoga ili pako okružnoga političkoga upravitelja (predstojnika), ter su sastavljene od sljedećih činovnika: a) za predsjednika komisije imenuje se gubernijski šumar; članovi komisije pako jesu dva činovnika vakufskoga ureda i dva činovnika carske zemljarine. Na taj način sastavljeno povjerenstvo dužno je proučiti svaku i najmanju pretenziju od strane carsko-otomanskih podanika, bez razlike vjere i narodnosti; nadalje dužno je iztražiti i odnosno proučiti sve spise, koje će podanici Njegovog Veličanstva Sultana podastrieti, da s njima dokažu svoje pravo na stanoviti predjel šume. Spise sakupljene, izučene i pravično ocienjene prama njihovoj juridičnoj cieni i sadržaju, imat će komisija uzeti za podlogu kod riešavanja spornih pitanja šumske svojine, naravno, polag obстоjećih državnih zakona i drugih državnih naputaka u tom smjeru.

§ 2.

Svi dokumenti, kojima sadržaj glasi na pravo svojine stanovitoga šumskoga prostora, ako su izdani prije oglašnja 11. Ševala 1286. godine; ili točnije rečeno, prije nego li su bili oglašeni danas postojeći državni šumski zakoni, naredbe i ostali podobni dokumenti, mogu se smatrati zakonitim i u sili postojeći samo onoliko, u koliko im sadržaj jasno veli, da dotični vlastnik imade pravo svojine na mladu šumu, gaj ili pako branjevinu, isto tako ako je označeni u njima prostor stanovitoga šumskoga predjela podpuno u suglasju sa obстоjećim

prostorom u naravi, u slučaju pako, da se u dokumentu označene granice i prostor nesudaraju s onimi postojećimi u šuštni prostorinami svojine, to će se u tom slučaju slični sporni prostori staviti odmah pod nadzor državnih šumarskih stražara, i rukovodstvo i upravu nadležnoga gubernijskoga carskoga šumara. Za šume pako vladajuće, odnosno smatrane svojinom podanika Sultana, ako ovi posliedoji stanoviti šumski prostor uživaju kao svojinu, te ako za njega imadu takav dokumenat, u kojemu se karakter šumskoga prostora neoznačuje šumom obraslim, kao što je u istinu, već koji se prosto njivom, pašnjakom i t. d. označuje; ako se međjutim i sam njihov prostor nesudara sa postojećim prostorom takovoga mjesta u šuštni, to onda komisiji pristoji dužnost opisati takav sporni prostor u svih njegovih okolnostih. Ako li je pako dotični prostor i zbilja šumom obrasao, a u dokumentu inaki mu se značaj piše i ubilježuje, kao na pr. njiva, livada, pašnjak, voćnjak i t. d., te ako se inače medje opisane u dokumentu granicama i samim prostorom slažu, to komisija imade, da pravedno ocieni vriednost dotičnoga prostora, da opredjeli desetak (desetinu) od prihoda, koji bi dotični šumovlastnik u buduće državi plaćati imao kao porez. A nakon što će biti od strane kompetentnih državnih organa opredieljen taj porez (desetak) od prihoda toga šumskoga prediela, izdat će država vlasnika novi dokumenat, kao neoporecivo pravo uživanja svojine za buduće, u suglasju sa postojećim državnim šumskim zakonikom. Do doba pako, dok gore spomenute zakonske formalnosti izpunjene ne budu, nije vlasnik dotične šume ovlašten uporabljivati ju i crpiti od nje prihode, te će za veću sigurnost i točnost, dotični šumski prostor biti nadgledan od državnih šumskih straža.

§ 3.

Kod razgledanja i potvrde valjanosti tih dokumenata, izdanih od strane države nakon proglašenja zakona od 11. Ševala 1286. godine; ako ti dokumenti međjutim glase izključivo za mladu šumu ili pako za odrasle stare šume, te ako su granice njihove s onimi označenimi u dokumentu, svestrano međusobno u suglasju, to se nalaže komisiji da sastavi točan popis, u kojemu treba da budu i najmanje sitnice i osebnosti dotičnoga šumskoga prostora opisane, kao :

- a) ime i prezime vlastika šume;
- b) datum dokumenta i značaj njegov juridični;
- c) prostor šume;
- d) rast i vrst tamo uspjevajućega šumskoga drveća;
- e) granice, dotične šume;
- f) položaj geo-topografični šume;
- g) udaljenost šume od šumarskoga centralnoga okružnoga grada;
- h) način vladanja šume (nasliedstvom ili pako nabavljena drugim načinom, prodajom, podavkom i t. d.). Tako iztražene opisane podatke, imat će šumska komisija dostaviti centralnoj šumskoj upravi.

§ 4.

Za izravnanje, odnosno povoljno rješenje pitanja svojine priepornih šumskih prostora, kao i za razgledanje valjanosti različitih izprava, glasećih na pravo svojine i pravo uživanja, imade povjerenstvo, da izuči svestrano viseća sporna šumska pitanja i da ne smatra nipošto zakonitim dokumenti one, koji nose napis hūdžeti, šerijati, doznanja i uljemen, a nahode se u sahrani kod dotičnih šumoposjednika, s kojima kane pravo svojine na izviestni šumski prostor izticati, smatrajući ga neoporecivom svojinom. Na ove se izprave komisija neima obazirati dalje, već jednostavno opisati dotični šumski prostor, po načinu iztaknutom u predidućemu § 3., te stvar prijaviti odmah centralnoj šumskoj upravi, da ona uzmogne daljnje rasporede izdati, kao preduzeti mjere za sačuvanje dotičnoga priepornoga prostora šumskoga, dok se konačno stvar nerieši, te neizpita i dokaže svojina.

§ 5.

Na temelju § 21. turskoga šumskoga zakona, zovu se obćinskim šumami ili baltaluci jedino oni šumski prostori u zemlji, koji su ab antico opredieljeni bili na uživanje gradovom, palankam, selam, obćinam i t. d., naime svi oni prostori, koji su stavljeni na razpoloženje podanikom, za namirbu njihovih raznovrstnih domaćih potreba.

Nadalje komisija mora pripoznati selskom šumom sve one šumske prostore, za koje su izdale turske oblasti naročite dokumente zvane hūdžet; s toga, što su druga sela izticala pretenzije na opredieljeni taj prostor. Te koji su baltaluci uslied izdane presude mjestnih sudova, nadležnih za pravo uživanja šumskih užitaka, predani stanovitomu selu, po zakonskoj sili na uživanje s opredieljenjem, kao što je gore rečeno bilo, naime za namirbu domaćih različitih potreba. Ako se pako šumska komisija kod ovoga rada osvjedoči, da dotični šumski prostor, opredieljen stanovitoj obćini, selu, gradu i t. d. neodgovara u točnom smislu odredbam šumskoga zakona, t. j. ako prostor nadmašuje potrebe sela, grada ili obćine, to se u tom slučaju komisiji nije obazrieti na nikakva pravna izticanja od strane uživatelja, već ista imade poslovati i odrediti s tim šumskim prostorom sve ono, što u tom pogledu šumski zakona sa izdanimi naročitim u tu svrhu pravilnici odredjuje.

§ 11. i 23. šumskoga zakona odredjuje, da se bez izključenja svi oni šumski prostori, koji nisu od podanika ili korporacija uživani na temelju zakonitih dokumentih, pa bili ovi uživani od pojedinih osoba po predaji, nasliedstvu; ili pako da su bili opredieljeni na uživanje stanovitim selam, gradovima, obćinam i t. d., imadu u buduće smatrati kao državna imovina, te će se staviti do konačnoga rješenja, pod nadzor šumarskih državnih organa.

§ 6.

U slučaju, da bi se kod rješenja, odnosno izpunjenja predvidjenih naloga i pravila ovoga pravilnika, kao i šumskoga zakona, pojavile zaprieke omašnijega

značaja ne lahko riešive, imade šumarska komisija da odmah te zaprieke opiše, te da ih u najvećoj točnosti predstavi nadležnoj centralnoj šumskoj upravi.

Ovaj rukovodnik bio je izdan tomu nadležnim turskim šumarskim komisijam kod riešavanja pitanja svojine šumske u državi, a poimence u Bugarskoj. Naravno, da je ovaj pravilnik osnovan na postojećem strogom drž. šumskom turskom zakoniku. Svrni li se pako ovaj kratki turski rukovodnik sa onim, izdanim u istu svrhu, od strane današnje bugarske vlade, to ćemo morat priznati, da je bugarski pravilnik uza sve manjkavosti kud i kamo potpuniji.

Patriotični ministar financije g. Načević, videći kako su ogromni nekadašnji šumski prostori u Bugarskoj hametom uništeni, da bi se ovi svi prostori periodično opet mogli zasaditi šumskim biljem, pa da se taj cilj i što probitačnije postigne, a što je najglavnije i u čim kraćem roku, te što jeftinijimi sredstvi uvrsti već kod stilizacije bugarskog šumskog zakona u tu svrhu naročite ustanove u §§. 7. i 8. Držim pako da neće biti suvišno ako ovdje navedem i sadržaj tih paragrafa.

§ 7.

„Kod svake pučke učione u Bugarskoj osnovati će se po jedno primitivno sjemenište (razsadnik) u prostoru od 2—5 duljuma“.*

§ 8.

„Ova sjemeništa obradljivati će učenici pučkih škola, a uprava i nadzor istih povjeriti će se pučkom učitelju. Što se pako nadzora tiče, taj će se povjeriti okružnomu učionskomu nadzorniku. Ministarstvo pako financije izdati će obširan pravilnik u pogledu načina osnivanja podobnih sjemeništa, kao i prava, koja će imati oni, kojim bude povjeren, toli nadzor, kao i obradjivanje njihovo napose.

VII.

U prvih sam odjelih ove studije napomenuo, kako su u Bugarskoj većinom nekadašnji šumski ogromni prostori uništeni, bilo to povodom nemarnosti nadležnih nekadašnjih turskih državnih organa, bilo pako s uzroka, što tamošnji seljački stališ negleda i neosvrće se odviše na probiti, koje mu šuma doprinaša posredno ili neposredno za normalni razvitak poljskih plodina, na zdravlje pojedinaca, poboljšanje klime i t. d.

Neima dvojbe, a ostancih današnjih opustošenih prostora jasno govore, da je nekada u Bugarskoj postojalo velebnih i upravo orijaških šumskih drveća. Korenje, debela su danas na tih opustošenih predjelih postojeći neporecivi svjedoci sjajne šumarske prošlosti u Bugarskoj i još bujnijega razvitka šumarskoga drveća tamo. — Prroda, ta vječno darežljiva i providna dadiljka, bila je

* Duljum zove se u Bugarskoj mjera, kojom se služe mjernici kod mjerenja zemaljskih prostora, zaprema pako jedan duljum prostor od 1600 □ met. — sada je bugarska vlada skratila novi duljum na prostor od 1000 □ met.

obilnom rukom prosula po bugarskih Balkanib svoje obilne šumske darove; naime sve dotle ih je ova zaštićivala i izdašno pomagala normalno i zavidno se razvijati, dok ih nesnadje užasna upravo sudbina — sjekira neukog seljaka; nemar turskih oblastih, u pogledu zaštite njihove, a ponajpače im smrtonosni udarac zadade kobna sjekira Čerkeza i Tatara, u Bugarskoj naseljenih polovicom ovoga veka.

Da je u prahistorično doba razvitak šuma u Bugarskoj bio zavidan i upravo čudesan, dokazuju medju inim takodjer i ogromni plastovi kamenog ugljena, što se po zemlji nahadaju.

Predaja nedaleka ali nezaboravljena, još i danas govori dosta jasno, kako se u nekojih danas opustošenih predjelih nalazilo bujnih hrastovih šuma, pa i danas poviest priča (ili točnije narodna legenda bugarska), da su Bugari osvojili u prahistorično doba bujni i slikarski Stambul (Carigrad) od onda svemožnih gospodujućih heroičkih Grka, pomoću hrastovih batina ili točnije kvaga, što u Bugarskoj inače zovnu šopovi, što je jasni znak, da je hrastovih šuma u izobilju u Bugarskoj za onda bilo, a dokaz tome takodjer činjenica, da su na hiljade hektara hrastovih šuma danas mjestimice sasvim upropaćene, pa je tamo još na rečenih opustošenih predjelih vidjeti samo 2—3-godišnjih kržljavih hrastića uspjevati, t. j. poraslih iz korenja, od dobe zapazenja skorašnjega od strane današnje bugarske države.

Šume, polag moga osvjedočenja i na osnovu povjestnih podataka nisu bile uništene u Bugarskoj uslied toga, što se pučanstvo bilo nekada možda odviše brojem umnožilo, a da je ovo potrebovalo polja i livada u obće za sobstveni obstanak, jer danas opustošeni šumski prostori u Bugarskoj bjelodano svjedoče, da nikada prije nisu bili preobraćeni u zemljodjelske zemlje, a niti su mogli biti, pošto leže u tako nesposobnom za poljodjelstvo položaju, da u krčenju njihovom u svrhu zemljotežanja (obrađivanja) nemože biti niti govora, kao stvar absolutno nemoguća sa mnogobrojnih uzroka. — Doduše Bugarska nam poviest priča i dokazuje, da je današnji teritorij Bugarske kneževine bio neizmjereno produktivan sa žitaricami, pa ako danas više u Bugarskoj nekadašnjega bogatoga proizvoda žitarica nije opaziti, ja otvoreno pripisujem krivnju toga uništenju tamošnjih šuma. — Dokaza imadem pri ruci i odviše! — U svojoj sam knjizi, objelodanjennoj god. 1885. u Sofiji pod naslovom: S. Pjerotić, Da uničtožim li gorskaga administracija? („Bugarskom ćirilskom ortografijom i jezikom napisana, naveo mnogih primjera. Sofijsko, trnsko, kistendilsko, vračarsko okružje tu grozotu otvoreno priča, kao što sam to već i u ovoj razpravi iztaknuo.

U nekih kotarih gore spomenutih okružja, narod više nedobiva niti toliko prihoda od njiva, livada, voćnjaka i t. d., da bi se mogao prehraniti 3 mjeseca na godinu, a i stočarstvo strašno se umanjilo, jer paše danomice sve većma ponestaje uslied poplava, koje se zbivaju u rečenih predjelih, te koje poplave odnašaju zemlju i šnjome korenje trava sa brdina, brežuljaka i t. d. — Tako je n. p. politički kotar kistendilskog okružja, zvani „Izvor“, toli malo pro-

duktivan, da će se u skoru budućnost morati većina tamošnjeg puka listom izseliti u plodnije predjele Bugarske. U tom naime kotaru već je izseljivanje započelo još 1879. god.

Dacnije ću progovoriti o uplivu šuma na fizični razvitak i plodonosnost u Bugarskoj, na temelju napravljenih od mene na licu mjesta izučavanja, to što sam dosele u ovome odsjeku napomenuo, učinio sam pukom namjerom, da štiocem dokažem, koli je nužno bilo posebnom zakonskom ustanovom odrediti, da se širom zemlje moraju osnovati primitivna sjemeništa i u njima timariti šumske biljke za dalnji razplod i presadjivanje t. j. našumljenje opustošenih predjela, koji toli ubitačno djeluju na narodno blagostanje u obće, kao i fizični razvitak individua.

Za čim više pospješiti našumljenje golih prostora u državi, dobio sam god. 1882. nalog, da sastavim i podnesem nadležnomu ministarstvu financija naert za osnivanje jednoga ovećega i uzornoga državnoga sjemeništa. Nalogu tome zadovoljio sam, te izradih plan sa naputkom, koje bi bio imao služiti kao rukovodnik pri osnivanju kao i dalnjem obradjivanju toga ovećega državnoga sjemeništa. Državno je sjemenište osnovano bilo god. 1884. od nekoga pruskoga šumara; no žalibože dosta pogriješno, toli u pogledu izbora položaja sjemeništa, koli napose obradjivanja njegovoga u obće, a ponajpače glede vrsti posijanoga šumskoga sjemena.

Neću razpravljati i potanko opisivati to prvo osnovano u zemlji šumsko sjemenište, jer to malo može zanimati čitatelje ovoga lista; ali neću propustiti priliku, da napomenem, da u zemlji nije jošte niti danas oživotvorena djelom osnova ostvaranja sjemeništa pri svakoj pučkoj učioni, i to zbog hudi zavladanih političkih mnienja i okolnostih; nastavših naročito od dobe, od kada je stupio u život prije navedeni šumski zakon.

Moram ipak spomenuti ovom prilikom, da je ministarstvo financija bilo nakano potrebito šumsko sjeme razdieliti tim školsko-šumskim rasadnikom bezplatno, kao i bezplatno podieliti im potrebite alate (orudje), i to ograničujući se kod sličnoga razdieljenja samo na siromašnije obćine u državi. U tih sjemeništih uzgojene biljke, ostale bi na raspoloženje dotičnim obćinam, koje školu uzdržavaju, samo bi bile primorane svake godine na teret obćinske blagajne zasaditi izvjestan prostor opustošenoga šumskoga prostora, nahodećeg se u njezinom području.

Ova skroz plemenita zamisao otca bugarskoga šumarstva gosp. Načevića, kao i požrtvovnoga i učenoga gosp. Šoilekova, kad bi se bila mogla u djelo oživotvoriti širom Bugarske države, bilo bi djelo spasenja po zemlju i sa materijalnoga gledišta, nu kako već spomenuh, do danas još je tomu daleko.

K pitanju naobrazbe pomoćnoga i čuvarskoga osoblja.

VIII.

Medju najvažnije zadatke šumske uprave spada bezuvjetno uređenje medja iiti granica šumskoga posjeda, u koliko već nebi obstojale, ili su n točne i manjkave. Mnogi šumski prestupci prepriečiti će se time već unapried, mnoge tužbe i parnice radi smetanja posjeda ukloniti će se, ako se šuma valjano omedjaši, s toga je pako prije svega potrebno, da lugar točno pozna medje čuvanju povjerenoga mu posjeda.

S toga mu se u svakoj valjanoj upravi prigodom nastupa službe medje u potankosti pokažu, a isto tako se lugari običavaju vazda svim poslovom tiućim se uređenja ili obnove medja prizvati.

To je pako tim više potrebno, što je šumski posjed, kao što i svaki drugi posjed, tečajem vremena raznim promjenam izvržen, kao na pr. prodajom, zamjenom zemljišta, izvlastbom, riešenjem služnostih i t. d., a sve te promjene valja uvijek držati u očevidnosti.

Pod medjom pako razumjevamo onu crtu, koja posjed šumovlastnika od tudjega vlasništva dieli.

Šumske medje razlikujemo u naravne i umjetne. Naravne medje sačinjavaju stalne ceste, putevi i rieke, u koliko nemienjaju pravac svoga toka, gorska šljemena i klanjci, pojedina stabla providjena zasjekom, križem ili drugim kojim znakom i t. d., dočim se umjetne medje označuju jamami, grabami, humkami, stupovi iz kamena ili drva, plotovi, zidinami i t. d.

Pravac medje neka vazda označuju, koliko moguće dulje ravne crte, tako da se od jedne do druge medjašne točke vidjeti može.

Jednom postavljeni medjnici imaju se što bolje uzdržavati i čuvati od svakoga oštećivanja ili svojevoljne promjene. Medjašni se znakovi imaju s toga od vremena do vremena obnavljati, tako da budu svako vrieme jasno vidljivi, te je naročito lugarsko osoblje dužno šumske medje marljivo nadzirati, a može-biti pronadjene oštete ili promjene odmah dalje prijaviti. Naidje li lugar, da je koji medjnik ili humka oštećena, valja ju odmah popraviti, izvadjeni stup iznova zakopati, dok je još prvobitno mjesto gdje je stup stajao bezdvojbeno, u dvojbenih slučajevih pako, imade lugar odmah nadležnom šumaru ob nadjenom izviestiti.

Osobito valja paziti, da susjedi neprelaze granicu, prioranjem, prikrćivanjem, razširivanjem eventualnih duž medje idućih putina, mienjanjem smjera potoka i t. d. Dogodi li se to ipak, to imade lugar odmah obdjelanu zemlju i opet zasuti, posijano uništiti, prigradjeno razrovati, u kratko posjed šumovlastnika odbijanjem navale osjegurati, tamo pako, gdje toga sam nebi mogao provesti, imade podnieti šumskom uredu prijavu, da ovaj eventualno i pomoć suda odnosno političke oblasti zatražiti može.

Jer, ako koji susjed bez zaprieke oranjem prelazi granicu, to zadobiva u slučaju, da mu se taj postupak nebi kratio, takovim obdjelavanjem zemlje, pravo posjeda prioranoga komada, tako da taj posjed onda proti svakomu, dapače i proti pravomu vlasniku zemljišta u slučaju potrebe i silom braniti može, a posljednjemu da onda nepreostaje ino, već podignuti parnicu radi vlasništva, postupak vrlo spor i tegotan. Nepošteni se susjedi mogu staviti u posjed, ne samo prioravanjem već i drugim učini, tako se na pr. kod šumah prekoračuju medje, prigodom sječe, da se medjašna stabla obaraju, da se plotovi ili humke pomiču na susjedno zemljište, da se na susjednih sjenokošah, t. j. preko granice kosi, da izgaze nove staze ili puteve i t. d.

Iz svih ovih razloga dužan je lugar za očuvati velevažni zbiljni posjed :

1. Osujetiti svako zauzeće posjeda po stanih time, da često obilazi medje, da susjede opominje i odvraća od prisvajanja, točnim uzdržavanjem medjašnih crta, pravodobnim odstranjenjem zavedljivih nuzuzitaka, kao trave na plesinah po granici i t. d.

Na onih mjestih, gdje se je bojati, da bi koji susjed mogao podignuti zahtjev posjeda, treba da lugar od vremena do vremena poduzme takove radnje, kojimi jasno očituje posjed upitnih šumskih čestica. Pri tom ipak treba vazda povesti sobom po dva vjerodostojna svjedoka, za da u buduće prema potrebi i pred sudom to svoje posjedovno pravo dokazati može.

2. Zateče li susjeda na samom činu smetanja posjeda, to imade prepriečiti dalnje djelovanje njegovo; a nemože li to učiniti drugčije, to imade tomu upotrebiti i primjerenu silu, dapače imade slučajeva, kada će se moći poslužiti i oružanom silom — naravno uz primjereni oprez.

Sila se bo samo onda smije upotrebiti, za da se dalnje preotimanje smetanja posjeda zaprieči (n. pr. kod prioravanja), nipošto pako zato, da se već jednom oteti posjed (na onom dielu, što ga je susjed možda već priorao) i opet natrag osvaja; jer zakon dopušća unutar prvo spomenutih granica silu, nipošto to pako u drugom slučaju nebi bilo dopušteno. Kad bi lugar silu protegnuo na povratno prisvojenje već jednom otete čestice, to ne samo da tim nebi došao do pravog posjeda, no dapače on bi počinio kažnjivo djelo.

3. Neznatne okupacije počinjene od strane susjeda, koje lugar tek onda opazi, kad su već počinjene, imade time prepriečiti, da na dotičnih mjestih opet vlastite radnje posjeda obavlja, t. j. da se sam opet u posjed stavi. On će dakle zasipana ili preorana mjesta imat sgaziti, tudji plot na pravo mjesto uzpostaviti ili skupljenu stelju, košenu travu odmah prodati ili bar odvesti dati: novo nastavše putine i staze prekopati i prenieti itd. Vrlo je dobro sredstvo, kad se oteti dio zemljišta i opet duž prave granice povučenim jarkom ili brazdom od susjedne zemlje odieli.

Takove reokupacije treba lugar da osobitim oprezom provadja, pošto ne-smije ni pravu silu, ni očevidnu lukavost tomu upotrebiti, jer bi svaka sila u ovome slučaju bila kažnjiva, te bi ju susjed kriepošću zakona mogao i opet

silom suzbijati, kao što i zato, što ni sila ni lukavština nedovadjaju k pravom posjedu.

Nepravi posjed pako obično nevriedi mnogo, u koliko će bo susjed, ako unutar 30 dana, iza kako je po lugu učinjena promjena, kod suda prijavu podnese, od suda i opet kratkim putem biti uveden u posjed, samo ako je kadar lugu dokazati silu ili lukavštinu.

Lukavština bila bi n. pr. kad bi lugu navlastice susjeda krivo uputio, a tu krivu uputu ili neznanje susjeda da onda u svrhu zauzeća posjeda upotrebi; ili kad bi njegovo pouzdanje, ili koji uslugom mu dopušteni vremeni rad k tomu zlorabio.

Svojevoljna reokupacija od strane luga bila bi u ostalom i onda kašniva, imat će dakle i onda izostati, ako bi se usljed toga pobudio: 1. sveobći oprez i velika strka ljudi, odnosno dakle i pogibelj po obći mir; ili 2. pogibelj za obću sigurnost, a napokon 3. ako bi se tim koja oblastna zabrana prekršila. Ovakove se zabrane često od strane suda i političkih oblasti proti takvim svojevoljnim činom unapred izdavaju, bud da to skrbni susjed naročito zatraži, bud što oblast muije, da bi uz postojeće okolnosti moglo nastati smetanje javnoga mira.

To svojevoljno stavljanje u posjed, neka lugu vazda obavi u prisutnosti svjedokah, za da u buduće bude kadar činjenicu zaposjednuća, bude li treba pred sudom vjerodostojno dokazati.

4. Nemože li se lugu staviti u posjed, bez da upotrebi silu ili lukavštinu, ili da učini pri tom koju od posljednje spomenutih pogriješaka, ili da se radi o znatnijih površina, to imade učinjeno zauzeće posjeda bezodvlačno nadležnoj oblasti (šumaru) prijaviti, za da šumski ured onda sudbenim putem dalnja shodna tražiti može, koja se prijava unutar roka od 30 dana, iza kako se je smetanje posjeda opazilo, podneti mora, hoće li se šumski ured okoristiti dozvoljenim sumaričkim postupkom suda.

5. Lugu imade nadalje još i na to paziti, da se zbilja postojeći medjnici (plotine, jarci, nasipi, kamenje, označena stabla, humke, zidine, prosjeci, drvo-redi itd.), kao takovi budu doista i užuvali; nesmije dakle dopuštati, da se medjašni jarci zameću, čistine i prosjeci za stalna tovarišta ili javne puteve upotrebljuju, da se plotine, zidine ili nasipi ruše ili prosjecaju i t. d.

Stoje li te naprave, kojima se pravac granica običaje vidljivo i trajno označivati, kao i medjašnici na samoj pograničnoj crti, tad su zajednička svojina, te njihovo uzdržanje spada obojim susjedom tako, da kad bi jedan njih možda poricao sudjelovanje, drugi sudbenim putem takovo zatražiti može.

Stoje li pako nasuprot, ti medjašni znaci izključivo na zemljištu šumovlastnika, tada su i jedino vlasništvo šumovlastnika, te se moraju, ako to možda postojeći medjašni ugovori inako neodredjuju, takodjer i posve po ovom uzdržavati. Zato im je i opet šumovlastnik i jedini gospodar, koji ih po svojoj volji uporabljivati može, kao što i susjedu svako uživanje istih kratiti.

Da se ti medjaši valjano uzdržavaju, imade biti osobita skrb lugarskog osoblja, i stoga imade isto kada mu to iole dopušta vrijeme, oko popravka i uzdržavanja istih nastojati i raditi. Samo tim se bo načinom mogu ti znaci bez osobitih troškova uzdržavati, samo tako će isti potpunoma odgovarati svrsi, t. j. vazda jasno označivati medje, te braniti i otežavati susjedom svako prisvajanje.

Stabla, koja stoje svojim deblom upravo na granici, vlastnost su obojice susjeda, te se samo u sporazumku uživati mogu.

Pošto vlasniku zemljišta pripada sav zračni prostor i tlo, koje leži unutar granične crte, to može stabla, kojih korenje i granje na njegovu stran premašuju, bez daljnjeg pitanja u pogledu onoga diela, koji na njegov kraj teži, posve po volji uživati t. j. odnosne grane i korenje takodjer i podsjecati.

Kad se sječine označuju, valja na to paziti, da se drvo do na rub granice posječe, za da se susjedu oduzme zamamna prilika pobuni i prehvalu.

Obzirom na sve gore iztaknuto, moramo doći do zaključka, da uzdržavanje šumskih medja i postojećih svakovrstnih znakova šumskih medja, doista spada medju prve službene dužnosti osoblja šumske obrambe.

Šumarsko-trgovačka razmatranja.

X.

Imali smo jur opetovano puta priliku u o. l. naglasiti veliku važnost grada Siska po našu trgovinu drvom u obće, a naročito u trgovinu dužicama — dapače Sisak spada danas u obće u red prvih trgovačkih gradova u Europi — u pogledu trgovine drvom, a da je tomu i doista tako, dokazuju nam ponajbolje i sljedeći podatci.

Početkom mjeseca kolovoza o. g. n. p. bilo je na samih sisačkih tovarištih naskladano oko 52,720.000 komada hrastovih dužica — od koje se količine dovezlo tečajem mjeseca siečnja 1,500.000 komada, veljače 5,000.000 komada, ožujka 14,000.000 komada, travnja 16,200.000 komada, svibnja 12,400.000 komada, lipnja 6,000.000 komada a srpnja 60.000 komada — dakle se samo u prvom polugodištu u Sisak dovezlo 54,750.000 komada dužica. — Osim toga se pako dovezlo raznolikog građevnog drva (imenito švelera, hrastovih trupaca i tavoleta) u siečnju 10.000 komada, u veljači 75.500 komada, ožujku 28.000 komada, travnju 22.000 komada, svibnju 22.000 kom. a lipnju oko 25.000 komada, dakle od 1. siečnja do konca lipnja o. g. ukupno 185.500 komada. Tečajem samog mjeseca srpnja o. g. pako doveženo je u Sisak oko 500.000 komada hrastovih dužica, 3.000 komada raznolikog građevnog drva i 500 prostornih metara gorivog drva, a Koncem kolovoza bilo je na tamošnjih tovarištih još oko 48,000 000 komada hrastovih dužica naskladano.

Sljedeća nam skrižaljka pako sam izvoz gledom na pojedine razvrstbine za to vrieme poblizje predočuje, te nam u pogledu izvoza preostaje samo još to iztaknuti, da se za vrieme od 1. siečnja, do konca srpnja o. g. odvezlo na Rieku ukupno raznog gradjevnog drva 91.770 komada, a dužica 13,188.000 komada, u Trst pako samo 87.850 komada raznolikog gradjevnog drva i 5,232.000 komada hrastovih dužica.

Tečajem mjeseca kolovoza o. g. pako odveženo je na Rieku ukupno 2,466.000, u Trst pako 1,362.000 komada hrastovih dužica.

Izvezlo se iz Siska od 1. siečnja do konca kolovoza g. 1886.

Tečajem mjeseca	Tvorivog drva komada.				Palica u svežnjih	Hrastovih dužica	Hrastovih bačva za tanin	Gorivog drva u prostornih metrih	Bukovih, šubia i dužica	Ukupni izvoz po težini u tonah
	hrastovih i (orahovih) trupaca	hrastovih željezničkih podvlaka	raznolike oblikovine	gradjevnog drva i lakto- vine						
siečnja	280	7200	13000	6350	500	3,757.200	235	—	—	8375:0
veljače	50	22490	—	4000	1510	3,228.000	3441	350	—	7440:1
ožujka	175	35800	—	500	300	2,280.000	—	1560	—	7406:2
travnja	845	6050	—	19400	4000	1,782.000	1998	1560	14850	9464:7
svibnja	1042	21380	—	16950	8000	2,508.000	160	1680	—	8975:9
lipnja	284	2954	—	1700	—	4,941.600	—	—	288000	11508:0
srpnja	75	25500	—	29644	1000	6,887.600	132	80	—	14450:2
kolovoza	—	14100	—	2600	—	3,906.000	800	20	—	8490:2
Ukupno	2751	135474	13000	79144	17310	29,290.400	6766	5250	302.850	76110:3

Važnost Siska u trgovačkom pogledu medjutim se žalibože u nas još sveudilj necieni dovoljno, a naročito neumješe se odnosni faktori emancipirati od vanjskog upliva — i tako u mjesto da sisački trg podaje obiležje trgovini drvom, ono se on prilagođuje vanjskom uplivu i uticajem — pa ipak to nebi trebalo da bude, samo da je u naših producentah nešto više duha solidarnosti i čuvstva uzajamnosti interesa.

Da sva ta svojstva našim drvotržcem manjkaju, dokazuju nam ponajbolje zlosretni događaji tamošnjeg trga u posljednje vrieme, u pogledu prodaja dužica — kojih su cienne — usljed toga na dugo vrieme i opet nenadano nizko

pale, t. j. na 190 pro mille — pri čemu medjutim i ta okolnost još nije izključena, da će iste još i dalje padati — a to sve kako rečeno u prvom redu samom krivnjom naših producenta.

Što se obćeg stanja naše trgovine drvom tiče, to se takovo mora označiti dosta žalostnim — naročito u koliko se oduosi na hrastove dužice — jedino se bo traže još sveudilj željeznički šveleri, a nješto i tavolette uz prilične cene.

Tako se n. pr. tečajem mjeseca srpnja izvezlo preko Trsta samo 804183 komada dužica, od kojih bje odredjeno za Francezku 226.685 komada, za Italiju 532.898 komada, za Englezku 38.400 komada a za Bruselj 6200 komada, dočim se preko Rieke izvezlo istodobno 3,364.883 komada, od kojih bje odredjeno 3,243.194 komada za Francezku, 20.240 komada za Italiju, 36.000 za Englezku, 52.380 za Španjolsku i 13.069 za Algir.

Doveženo bi pako u Trst u srpnju ukupuno 1,293.333 komada, naime za trgovačku kuću J. B. M. Gairard 611.662 komada, za G. M. De Amicis 324.219 komada, za Giov. Pagan 237.830 komada, za Christiana Gaffinela 58.762 komada, za Greenham et. Comp. 50.000 komada, a za kuću Th. Schadelook 10.800 komada, od koje količine najveći je dio naravno i opet sa sisačkog trga odvežen.

Što se celokupne dosadanje prodaje ovogodišnje (1885./6.) proizvodnje dužica tiče, to takova ipak već količinu od 30 milijuna komada premašuje — rezultat gledom na obće stanje ovogodišnje trgovine dužicom dosta je značajan.

LISTAK.

Društvene viesti.

Sjednica upravljujućega odbora. Upravljujući odbor držao je dne 2. rujna u prisutnosti sliedeće p. n. gg. odbornika M. Dursta, R. Fischbacha, J. Ettingera, F. Kesterčanka i V. Köröskény-a redovitu odborsku sjednicu, u kojoj bje medju inim stvoreno više zaključaka u pogledu glavne skupštine, te pročitano više dopisa prišpجلih na društvo.

Trgovačke viesti.

Šumske prodaje. Dne 24. kolovoza, obdržavana je u obćinskom uredu u Vrbovu dražbena prodaja od 600 komada hrastovih stabala, iz šume urbarne obćine Lipnica, procijenjenih na 4.788 for. 30 novč.

Dne 16. rujna, obdržavana bje kod kr. šumarskoga ravnateljstva u Zagrebu dražbena prodaja od 8.154 komada jelovih, smrekovih i bukovih stabala sa 14.590 m³ tehničkoga i 3.890 prostornih metara gorivoga bukovoga drva. Procjenbena vriednost bijaše 62.158 for.

Dne 15. rujna obdržavana je kod ravnateljstva dobara prvostolnoga kaptola zagrebačkoga u Zagrebu, dražbena prodaja od 2.000 bukovih stabala u gori sv. Šimunskoj, a u šumah dobra sisačkoga 24 rali hrastika.

Dne 14. rujna, obdržavana bje kod šumsko-gospodarstvenoga ureda imovne občine u Ogulinu dražbena prodaja od ukupno 667 starijih podbielih za gradju i tvorivo sposobnih jelovih, omorikovih i bukovih stabala iz šumah šumarije Plaški.

P. n. gospodu članove i prijatelje lista molimo, da nas vazda toli o obdržavanju samih dražbenih prodaja, koli i o samom uspjehu dražba običajnim načinom obavieste.

Naredbe i zakoni.

Okrružnica u predmetu nedopustivosti ublaživanja kazna, dosudjivanih sbog šumskih kradja. Čitamo u „Obćinaru“ sljedeću okružnicu kr. banskoga stola od 27. siečnja 1886. br. 1.729., kojom se povodom odpisa kr. zemaljske vlade, odjela za pravosudje, od 15. siečnja 1886. br. 1.431., sudovi prve molbe upozoruju na nedopustivost izvanrednoga ublaživanja kazna, dosudjivanih sbog tako zvanih šumskih kradja u pomanjkanju osobitih odnošaja u § 54., 55., 260. lit. b) i 266. k. z. izrazito spomenutih.

Visoka kr. zem. vlada, odjel za pravosudje, odpisom od 15. siečnja 1886. broj 1.431, obnašla je ovomu banskomu stolu saobćiti, da visokoistoj sa strane upravnih oblasti i šumskih uprava stizu pritužbe, da sudovi kazneni, naročito kotarski sudovi, vrlo nehajno provadaju izvide povodom prijava sbog kradja, počinjenih na šumskom vlastničtvu, a kazni da izriču proti osuđenikom tako blago, da neodgovaraju načelu primjerene represije kažnjivih čina naznačene naravi, koji da upravo usljed toga sve više mah preotimlju.

Uzevši obzir na pogubne posljedice, koje proizviru iz tako nerazmjerna vršenja prava izanrednoga ublaženja kazni, čim se sbog prekršaja § 460. k. z., kad je objekt kradje šumski proizvod, običavaju dosudjivati, uporabom § 266. k. z. kratkotrajne kazne zatvora sve do 2 sata, obnalazi kr. banski stol usljed gore navedenoga odpisa visoke kr. zemaljske vlade sve podčinjene kaznene sudove upozoriti na sadržaj odpisa c. kr. ministarstva pravosudja od 14. travnja 1859. br. 17.803., izdana povodom previšnjega riešenja od 5. studenoga 1859., da će izvanredno ublaženje kazni i onda, kad se radi o tako zvanih šumskih kradja, sudac moći uporabiti, ako hoće da presudnu vlast svoju vrši unutar granica dobro shvaćena zakona, samo u slučajevih onih, gdje se stiču osobiti odnošaji u § 54., 55., 250. lit. b) i 266. k. z. izrazito spomenuti.

Ako kazneni sudovi načela ta budu imali neprekidno na umu, nestat će opravdana povoda pritužbam, da se kaznena judikatura područnih kaznenih sudova neobazire dovoljno na to, kako joj valja, osobito u slučajevih često ponovljenih kažnjivih čina, donekle uvažiti unutar granica kaznenih stavka zakona i nuždu zastrašujućega djelovanja izrečene kazni.

Dodatak okružnici kr. banskoga stola od 27. siečnja 1886. br. 1.729., kojom se povodom odpisa kr. zem. vlade, odjela za pravosudje, od 15. siečnja 1886. br. 1.431. sudovi prve molbe upozoruju na nedopustivost izvanrednoga ublaživanja kazna, dosudjivanih sbog tako zvanih šumskih kradja, u pomanjkanju osobitih odnošaja u § 54., 55., 260. lit. b) i 266. k. z. izrazito spomenutih.

Okrružnica ces. kr. banskoga stola, kao višjega zemaljskoga sudišta za Hrvatsku i Slavoniju, od 12. svibnja 1883. br. 1.792., upravljena na sve podčinjene zemaljske i kotarske sudove, kojom se istim u smislu naredbe vis. c. kr. ministarstva pravosudja od 14. travnja 1853. br. 3.919. o uporabljivanju § 54., 55., 260. sl. b) i 266. k. z. od 27. svibnja 1852. naputak podjeljuje.

Sa raznih strana dolaze višem mjestu temeljite pritužbe vrhu toga, da karni sudovi prigodom odmjerjenja kazni, za pristojee im učine, koji njihovom razsudjivanju podleže, u obće su blagi, i da isti, imenito od onoga, njima i podčinjenim sudovom polag § 54., 55., 260. sl. b) i 266. k. z. od 27. svibnja 1852. pripadajućega prava, k izvanrednomu ublaženju ili odnosno k obalenju trajanja slobodnih kazna (Freiheitsstrafen) iz obzirah za nevinu obitelj okrivljenika, prekomjernu porabu tvore, te da ovo nezrelo ublaženje glede javne kao i privatne sigurnosti najveće zle posledice za sobom vuče.

Za moći ovomu zlu doskočiti, usljed vis. c. kr. ministarstva pravosudja naredbe od 14. travnja 1853. br. 3.919. svi podčinjeni kazni sudovi na strogo držanje zakona ozbiljno oprezni se čine i osobito poduče, da polag jasnoga smisla zakona pomenuti paragrafi samo kao iznimke od one ustanovljene naredbe, koja se sadržava u § 53. i 265. k. z., i samo pri sgodi onih neobičnih predrazpolaganjah uporabiti se mogu, koji upravo ovdje od zakona kao preduvjetni k uporavljanju ovih iznimaka propisani stoje.“

Pučki ustanak i šumarsko osoblje. U smislu ustanova § 2. zak. čl. XX. od god. 1886. zajedničkoga hrvatsko-ugarskoga državnoga sabora o pučkom ustanku imade se osoblje državnoga šumarstva, pučkom ustanku pridružiti u onom slučaju, ako je radi ratnih događaja prisiljeno svoje djelovanje u vlastitom području obustaviti.

Naredba u pogledu lovačke družine. Kralj. ugar. ministarstvo financija konstatovalo je, da se ustanove zak. čl. XXIII. od god. 1883. § 6. slovo b) i c) ob oprostiu od poreza na lov upotrebljavaju u više slučajevah na prikraćivanje interesa erara time, što se i takove osobe kao lovačka služinčad prijavljuju, koje kod dotičnoga vlasnika ili zakupnika lovišta u službi nestoje.

Da se označene zloporabe dokinu, upućene su županijske oblasti ok užnicom kr. zemalj. vlade, odjela za unutarnje poslove od 1. rujna o. g. br. 39.443. da organe, kojim na temelju § 36. zak. članka XXIII. od g. 1883. vidimovanje prijava za postignuće lovnih karata prinadleži (kr. kot. predstojnike i gradske načelnike) pozovu, da u svakom pojedinom slučaju pribave osvjedočenje o tom, da li se onaj, za koga se traži izdanje loвне karte za služinčad, doista može smatrati služinčetom. Glasom § 34. privremenoga služinskoga reda od 11. srpnja 1883. mora se svako služinče obskrbiti služinskom knjigom, dakle i lovačka služinčad; stoga imaju se samo takove prijave za izdanje loвне karte lovačkoj služinčadi vidimovati, koje su ili obložene služinskom knjigom, ili koje se tiču takovih osoba, kojim je po očevidniku služinska knjiga izdana.

Načelno riešenje u pogledu opredieljivanja kazna za šumske prekršaje. Još g. 1883. zaključilo je bilo kulturno vieće kr. podžupanije sisačke u svojoj sjednici od 26. veljače 1883., obratiti se na visoku kr. zemalj. vladu predstavkom, da visokoista u interesu stvari shodna učini, da se za šumske i poljske štete i opet tjelesna kazna bude smjela uporabljivati; ovu je predstavku kr. podžupanija sisačka izvješćem od 12. travnja 1883. br. 2.639. podniela visokoj vladi, a podjednio i preporučila, na što je visokoista i opet visokim riešenjem od 30. travnja 1883. br. 15.933. izdala naredbu, glasom koje se tjelesna kazna za šumske i poljske štete nemože dozvoliti, jer se to protivu zakonu, ali da je usuprot dopušteno izreći kaznu zatvora pooštrena postom — osamljenjem ili javnom radnjom — dodatkom, da bi se osobito potonje moglo veoma uspješno rabiti.

Ma da je to već starija odluka, to ipak držasmo, da neće biti s gorega, ako ju tuj spomenemo, u koliko se bo njom izriče vrlo važna ustanova, da se šumski kvaroćinci kazne radi mogu eventualno i za svrhe javnih radnja upotrebljivati.

Naredba glede branja kestenja. Kr. županija požeška izdala je dne 4. rujna t. g. pod br. 339. na područne kr. kotarske oblasti sljedeću okružnicu:

S razloga, što u pogledu sabiranja kestenovoga ploda neobstoje nikakovi propisi, a od potrebe je, da se kestenovo sjeme neoduzimlje silom drvu prije, dok sve potrebne okove neupije i neizhlapi nep.trebne, jer kada kesten sam po naravi razpuči po svojoj

dozrelosti ježura, a tada se spremi na vlažnu mjestu na pr. u pjesku u zimovnik, zdravije i tečnije će biti, a dulje će se uzdržati valjanim od onoga sjemena, koje se prije dozrelosti sa materina stabla stepe, takovo sjeme neima još sve uvjete zrelosti, jer nije iz svih rezervoarah kao na pr. i iz ježure potrebite sokove povuklo, pa se usljed toga lako protunaravski kemički proces u sjemenu prouzroči, i tada ne samo da se takovo sjeme nemože uz nikoji uvjet staviti sa valjanim rezultatom u zimovnik, jer opliesnivi i postane kesten voden, nego takodjer neima svoga zdravoga i zrielog teka, pa gubi u trgovini svoju pozornost.

Osim toga otepanjem ploda, otepu se i rod noseće grančice, a plodonosno drvo se tim uništjuje.

Obzirom na ove okolnosti uticajuće na valjani proizvod, dobar trgovački glas, bolju korist, obnalazi kr. ova županijska oklast odrediti, da se sabiranje kestenovoga ploda, tresenjem sa debla, nesmiје započeti prije 15. listopada, kako u privatnih tako i občinskih šumah, dočim se dozvoljuje pobiranje poslie 5. listopada, usljed vjetrom paloga sjemena.

Nadalje se nalaže strogo nad tim bditi, da se prije 15. listopada strešeno kestenje nerazvaža, a svaki onaj, koj se zateče na putu ili trgu sa takovim kestenom, imade mu se oduzeti, i na njegovu štetu javnom dražbom prodati, a dobiveni utržak u korist zaklada za promicanje gospodarstva odaslati, a izim toga kazniti.

Na svestrano proglašenje ove odredbe, poziva se ta kr. kotarska oblast uz poziv, da nad izvršbom iste odredbe bdije, i u svoje vrijeme izvješćuje.

Lovstvo.

Domaće pasmine vukova. Čitamo u „Glasniku“ hrvatskoga naravoslovnoga društva: Naš narod u Slavoniji već davno razlikuje dvie „vrsti“ vukova t. j. planinskoga i ritskoga vuka. Osim toga saznao sam, da Slavonci znadu, rek bi za treću „vrst“ vuka, koju opet razlikuju od domaćih, a zovu ga inenom **bosanski kurjak**, jer da iz Bosne ovamo prelazi plivajući preko Save, da ga najviše viditi u Djakovštini i u brodskom okružju.

Podpisani kani još u ovogodišnjem „Glasniku“ priobćiti članak: „Čagalj u Dalmaciji i Slavoniji,“ ali prije toga morao bi ustanoviti, koje su te tri vrsti ili pasmine vukova, i da li se koja od njih može indentifikovati s čagljem,* koji je zaista u novije vrijeme ubijen u Slavoniji.

Podpisani obraća se zato na sve rodoljube, osobito na učitelje, šumare, lovce t. d. molbom, da bi mu što prije priobćili, štogod bi znali poimence o „bosanskom vuku.“ Biti će pako dvostruko zahvalan onim, koji bi mu u svoje vrijeme pribavili po koji eksemplar svih tih „vrstih“ ili pasmina slavonskih vukova, kojih žali bog još neima u sbirci nar. zooložkoga muzeja, dočim eksemplar slavonskoga čaglja riesi tudju njeku sbirku.

Samó se sobom razumjeva, da je zavod spreman učiniti sve, i podmiriti svaki trošak, da si pribavi toli čaglje, koli druge domaće pasmine vukova. S. Brusina.

Tumačenje ustanova zakona o lovu. Obćine Sušek i Sviloš, podniele su kr. podžupaniji u Vukovaru pritužbu, da na kukuruznih poljih od Rieke, Svikovine, Kračine i Bielogbrda, jeleni i divlje svinje susjednih revira gospostija Ilok i Čerević silne štete počinjaju. Ravnateljstva gospostija grofa Choteka i kneza Odescalchija, nehtjedoše posjednikom poljana dati nikoje odštete. Podžupanija izaslala je stoga na lice mjesta po-

* U naših knjigah krivo čakalj ili šakalj nazvan.

sebo povjerenstvo, koje je ustanovilo, da je šteta doista počinjena po divljih svinjah, dočim da su jeleni samo neznatno štete počinili. Šteta procijenjena bi na 215. for., te su odnosne gospoštije osuđene na platež odštete. Proti toj osudi uložio je vlastelinski odvjetnik priziv na kr. zemalj. vladu, uz obrazloženje, da je šteta tobož počinjena po grabežljivoj zvjeradi, koju pako i opet u smislu ustanova § 33. lovnoga zakona od g. 1870. svatko slobodno ubija obrane radi; dapače da § 23. naročito spominje, da je svakomu slobodno ubijati izvan zvjerinjaka nahodeću crnu divljač, medvjede, vukove i ostale grabežljivce. Pošto pako divlje svinje među crnu divljač spadaju, to da je osuda neosnovana. Prije no što je zemalj. vlada konačnu odluku izdala, naloži kr. podžupaniji, da ustanovi, jesu li gospoštije divlje svinje možda gojile i čuvala, odnosno koje li su mjere od strane vlastelinstva poprmljene, da se ta divljač tamani. Interesenti izjaviše na to, da se u vlastelinskih revirih ta divljač upravo uzgaja; dočim je gospoštija protivno izjavljivala, tvrdeć da su te divlje svinje tamo dospjele iz Bosne i Bugarske, te da su u svrhu tamanjenja dapače i velike nagrade razpisane.

Na što je zemaljska vlada uvažila utok, odlučivši, da vlastnik ili zakupnik lovišta nije odgovoran u smislu ustanova § 30., 33. i 23. lovnoga zakona za štetu, počinjenu na poljih po divljih svinja. Istodobno pako odredi vlada i obdržavanje hajka, koja bi i doista po podžupaniji liepim uspjehom u vlastelinskih revirih obdržavana.

Nasuprot tome pako osuđeno bi u drugom sličnom slučaju vlastelinstvo Čerevičko. Neki Proko Vukomirović tužio je naime vlastelinstvo sbog štete, što mu na kukuruзу počinise jeleni sa susjednih vlastelinskih revira u iznosu od 30 for. Zemaljska vlada odlučila je u ovom slučaju, da je vlastnik ili zakupnik lovišta odgovoran za svaku štetu koju počinu plemenita divljač (jeleni), u koliko mu bo pripada pravo sve u njegovom reviru se nalazeće jelene, bez obzira odkuda su, postrieljati. — Samo se pri tom pita, kako će vlastnik lovišta moći postrieljati sve u njegovom reviru pojavivše se jelene, dakle i one po susjednih poljih pasuće, kad je baš za dobe dozrijevanja tih poljskih plodina, na kojih ta divljač štetu počinjati može, lov na jelene zabranjen!?

Ikaz u Českoj g. 1885. ubijene divljači. Čitamo u „Oesterreichische Forst-Zeitung“: Godine 1885. ubijeno je u Českoj 1.997 jelena, 1.746 lanjaca, 11.152 srna, 727 divljih svinja, 576.245 zeceva, 30.815 kunića, 803 tetriebea, 4.410 malih tetriebea, 586 lještarka, 42.434 gnjetla, 718.535 jarebica, 12.724 prepelica, 2.157 šljuka, 886 kokoška, 15.353 divljih gusaka i patka, zatim 2.844 lisica, 2.432 kune, 9.950 iltisa, 261 vidrača, 253 jazavaca i 64.000 komada inake štetne lovine. Stavimo za ti divljač minimalne vriednosti u račun, na pr. za jelena 15—20 for., za srnu 5 for., za gnjetla 1.50 for., zeca 80 novč., kokoške 40 nvč. i t. d., to vidimo da ukupna spomenuta divljač (zajedno sa kožami) predočuje rentu od prieko jednoga milijuna forintih, tako sama vriednost ubijenih zeceva 460.000 for. a od jarebica 280.000 forinta i t. d. iznaša.

Biele odlike životinja. Čitamo u „Fricks Rundschau“. Prošle dugotrajne i sniežne zime ubijeno je po srednjoj Europi mnoštvo bielih (albina) ođlika, inače ne biele boje životinja. Tako je u „Todtengebirge“ ubijena biela divokoza, u Luksenburgu biela vidra, u Braunschweigu biele jarebice i biela lija i t. d.

Ubio 1000 jelena! Polag viesti, što ju donáša „Oesterreichische Forstzeitung“ ubio je vojvoda Sasko-Koburg-Gotski u kolovozu o. g. hiljadotoga lanjca (Damhirsch) običnih jelena (Edelhirsch), da je Njegova Visost ubila već i dva puta toliki broj.

Knjižtvo.

Izvjeshće o kralj. gospodarskom i šumarskom učilištu u Križevcih donosi na čelu poučnu razpravu: „Upliv prirodnih nauka na gospodarstvo“ od prof. I. Potočnjaka. U ljetopisu zabilježen je znamenit događaj za zavod, naime 19. stud. 1885. navršilo se upravo 25 godina, što učilište postoji, te se taj spomendan svečano i proslavio.

Na zavodu podučavalo je sa ravnateljem 15 učitelja. Na koncu godine bio je 21 slušalac na gospodarskom tečaju, 42 slušatelja na šumarskom tečaju, a osim toga i pet vanrednih slušatelja. Po napredku dobilo je na oba tečaja prvi red s odlikom 3, prvi red 46, 2. red s popravkom 8, 2. red 2, neipitanih 9. U I. tečaju šumara bilo je 13 slušatelja, u drugom 15, u trećem 14. Konačnom izpitu podvrglo se je 7 šumara, od ovih osposobljeno je 5, dočim dvojica imaju popravak iz jednoga predmeta.

Po stališu roditelja bilo je medju slušatelji najviše činovničkih sinova. Štipendija uživalo je 3 slušatelja po 300 for., 21 njih po 200 for., 3 po 150 for. 1 po 120 for. Zavodska zemljišta, sgrade, strojevi i t. d. representiraju vrijednost od 274.109 fr.

Razne zavodske sbirke da predstavljaju ukupnu vrijednost od 35.597 for. 45 nč. Za kompletiranje šumarske sbirke izdano je školske godine 1885./86. ukupno 18 for.!

Na zavodu postojeće društvo za podporu ubogih slušatelja imalo je dohodka 112 for. 1 novč., izdatka 70 for. 1 novč., ostatak uložen je u štedionu. Ukupni imetak društva iznosi 914 for. 32 novč.

Tko se pobliže zanima za zavod, može odnosno izvješće dobiti kod ravnateljstva zavoda. Na samu izjavu ravnateljstva pako u izvještaju, a odnoseću se na zavod i tendencije, koje u pogledu pitanja šumarske obuke u Hrvatskoj ovaj list do sada zastupa, mi ćemo se, budemo li to našli u obće za vrijedno gledom na način pisanja, kojim se g. pisac poslužio, do sgode još i naposeb osvrnuti na drugom mjestu ovoga lista.

Glasnik hrvatskoga naravoslovnoga društva. Netom izašao je 4. svezak „Glasnika“ u kojemu nalazimo medju inim i po nas vrlo zanimivi članak: Botanični izlet na „Snježnicu“ od Luje Adamovića, kao što mu je i ostali sadržaj vrlo obilat i biran. Želimo, da se čim više šumara upiše u hrvatsko naravoslovno društvo.

O uzgoju i njegovanju cvieća, uresnoga grmlja i drveća, ovoga djela g. P. L. Biankinija izišao je jur već i drugi svezak, zapremajući strane 65—128. Svezak ovaj, nastavak je prvome, sadržaj mu isto tako vrstan kao i onome, a ukrašuje mu tekst 57 slika. Djelo to doista služi na čast upravi „Gospodarskoga Poučnika, a i hrvatskoj knjizi u obće. Mi to poduzeće ovime i opet najtoplije preporučamo gospodi šumarom. Knjiga izići će po prilici u 15 svezčića, a imati će sveukupno preko 600 slika i jednu koloriranu tablu. Svaki svezčić stoji 40 novč., a predbrojbu prima „Uprava Gospodarskoga Poučnika u Šibeniku“.

Njemačka šumarska literatura od 1. siečnja do 1. srpnja 1886. godine. Produktivnost i duševni rad njemačkih šumara, pokazuje nam ponajbolje sljedeći izkaz najnovijih na njemačkom jeziku izdanih šumarskih djela:

Beiträge zur Forststatistik von Elsass-Lothringen. Dva svezka izdana u Strassburgu. Ciena 1 for. 24 novč.

Dombrovsky, der Jäger, naturhistorische Beschreibung. Hege, Jagd und Fang. Zu Nutz und Frommen der reiferen weiblichen Jugend. Izdana u Berlinu, mali format. 1 for. 28 novč.

Dombrovsky, Zwölf Gebote für den Waidmann (humoristično). Berlin, mali format. Krasnovez 1 for. 86 novč.

- Hartig Rob., Das Holz der deutschen Nadelbäume. Sa 6 drvoreza. Berlin. 2 for. 10 novč.
- Palacky Joh., Die Verbreitung der Vögel auf der Erde. Monografija. Beč. 1 for. 50 novč.
- Rosner J., Jagdsignale und Fanfaren, zusammengestellt und rhythmisch geordnet. Devoto izdanje. Pless. 50 novč.
- Seyfarth Arth., Der Hund, seine Erziehung, Pflege, Dressur und rationelle Behandlung in Krankheitsfällen, mit besonderer Berücksichtigung der zu Jagdzwecken verwandten Racen. 10. izdanje. Köstritz. 31 novč.
- Verhandlungen des ersten österreichischen Jagdcongresses in Wien vom 19. — 22. Mai 1885. Beč. 1 for. 89 novč.
- Böhmerle Karl, Zuwachs an geharzten Schwarzföhren. Sa 4 table. Beč. 60 nvč.
- Dietrich, Forstflora. 1. Band. Bäume und Sträucher. Sa 173 kolorirane slike. Draždjani. 93 novč.
- Dimitz Ludwig, Die Jagd in Oesterreich mit besonderer Rücksicht auf das Erzherzogthum Oesterreich ob der Enns. Linac. 80 novč.
- Jahresbericht über die Fortschritte auf dem Gesamtgebiete der Agrikulturrehnie. Berlin. 15 for. 50 novč.
- Nolde, Baron v., Jagd und Hege des europäischen Wildes. 2. izdanje. Berlin. 1 for. 86 novč.
- Chronik des deutschen Forstwesens im Jahre 1885. von Weise. Berlin. 74 nvč.
- Runnebaum A., Die Waldeisenbahnen, sa 17 tabla. Berlin 2 for. 48 novč.
- Westermeyer G., Des deutschen Forstmanns Liederbuch. Berlin. 31 novč.
- Willkomm Mor., Forstliche Flora von Deutschland und Oesterreich. 2. izdanje. 1. svezak 1 for. 24 novč., 2. svezak 74 novč.
- Baur Fr., Handbuch der Waldwerthberechnung. Berlin. 6 for. 20 nvč.
- Gayer Karl, Der gemischte Wald, seine Begründung und Pflege. Berlin. 2 fr. 17 nč.
- Sorauer P., Handbuch der Pflanzenkrankheiten, Sa 61 slikom. Berlin. 12 f. 40 nč.
- Wagner A., Die Waldungen des ehemaligen Kurfürstenthums Hessen. 13. svezak. Hanover. 4 for. 34 novč.
- Grabner Leop., Die Forstwirthschaftslehre. 3. izdanje od J. Wesselya. Berlin. 3 for. 72 for.
- Kunze M. F., Anleitung zur Aufnahme des Holzgehaltes der Waldbestände. Berlin. 93 novč.
- Seckendorf A. v., Zur Geschichte der Wildbachverbauung. Beč. 40 novč.
- Bedö Alb., Die wirthschaftliche und commercielle Beschreibung der Wälder des ungarischen Staates. 3. svezka. Budapešta. 86 for.
- Fischbach Carl v., Lehrbuch der Forstwissenschaft. 4. izdanje. 1. svezak, 62 nč.
- Kochitzky C. v., Die Erziehung des Hundes zum Genossen im Zimmer und bei Ausgängen. 2. izdanje. Kipsko. 77 novč.
- Ney C. E., Die Schablonenwirthschaft im Walde. Wien. 1 for.
- Waldenburg H., Jagd und Hege von Reh, Hase und Rebhuhn. Königsberg. 1 for. 86 novč.
- Goedde Aug., Die Privatforsten und Privatforstbeamten Deutschlands. Berlin. 62 n.
- Clater Fr., Der Hundearzt und das Dressiren der Hunde. 4. izdanje. Quedlinburg. 93 novč.
- Weeber Heinr., Leitfaden für Unterricht und Prüfung des Forstschutz- und tehnschen Hilfspersonals in den k. k. oester. Staaten. 7. izdanje. Berlin. 3 for. 10 nvč.
- Medju najznamenitija njemačka šumarska djela pako spadaju bezuvjetno netom u svezcih izlazeća izdanja od dra. Loreya: „Handbuch der Forstwissenschaft“. Djelo, koje će obsizati dva debela svezka, a stojati će 12 for. 50 novč., te kod kojega sudjeluju najodličniji njemački šumarski pisci; zatim Raoul Ritter von Dombrovsky: „Allgemeine

Eneyklopädie der gesammten Forst- und Jagdwissenschaften“ i napokon: Fürst „Illustrirtes Forst- und Jagd-Lexikon“. Svako tih djela obsizati će do 50 svezčića.

Pri tom nismo spomenuli mnogobrojne manje brošure, šumarske koledare, godišnjake, izvještaje i novine, nu već i ovdje spomenuta djela nadmašuju brojem, broj sveukupnih djela hrvatske šumarske literature za posljednjih 25 godina, dokazujuć nam podjednako veliki interes njemačkih šumara po strukovnu knjigu i nauku.

Raznoliko.

Hajka. Čitamo u „Nar. Novinah“: U okolici Dubrave kod Vrbovca tako su se umnažali vukovi, da su pastirima već i po bijelom danu blago otimali. Sbog toga držana je dozvolom kr. podžupanije dne 19. kolovoza u občinskoj šumi Otok hajka na Vukove, te ih je tom prigodom ubito 7, i to 4 vučice i 3 kurjaka. Druga hajka bijaše dne 23. kolovoza u istoj šumi, te su ubite 2 vučice i 5 lisica. Svakako izdašna lovina.

Šumarski državni ispiti u Zagrebu obdržavati će se dne 15. rujna i sljedeće dane kod kr. zem. vlade, odjela za unutarnje poslove. Za povjerenike ovogodišnjih viših državnih ispita imenovani su: kr. ravnatelj šumarstva M. pl. Durst kao predsjednik, kr. šumarski nadzornik M. Vrbanić i kr. izvjestitelj šumarstva F. Čordašić kao povjerenici, te kr. šumarnik A. Soretić i kr. nadšumar F. Kesterčanek kao zamjenici izpitnih povjerenika.

Kako pouzdano čujemo, radi se kod visoke kr. zemaljske vlade netom o izdanju nove naredbe za polaganje tih državnih ispita, koja bi nova naredba već 1. siječnjem 1887. imala i u kriepost stupiti. Tim bi opet bila jedna željah šumarskoga društva izpunjena.

Iz sudnice. Kr. sudbeni stol u Gospiću, osudio je nedavna Juru Jelnića, žitelja iz Pazarišta, 24 godine stara, radi zločina pokušanoga potajnoga umorstva i radi zločina paleža, što je kušao i hotio u noći od 17. na 18. studena godine 1885. usmrtili kr. lugara Vjekoslava Habela, ter podjedno u nakani, da se rodi u vlastničtvu tuđem potajno požar, u svrhu izvedenja prvoga čina zapriečio je za vrijeme dok je Habel sa svojom obitelji spavao, izlaz iz kuće njegove, zatvoriv izvana vrata — kolci i užeti — upaliv zatim istu kuću Habelovu, usljed čega je buknuo u rečenoj kući požar, te ju uništio sa svim pokušstvom, tako da je pogorelcu time nanešena znatna šteta u vrijednosti od 2,200 for. (od koje mu je osjegurajuće društvo Dunav naknadilo iznos od 633 for., dočim izvedenje prvo naumljenoga zločinstva samo slučajem tim osujećeno, što se je Habel još za dobe sa svojom obitelji kroz prozor od grozne smrti spasio, time je okrivljenik počinio zločinstvo pokušanoga umorstva potajnoga i zločinstvo polaže, te je na 18 godina teške tamnice uz post i samotni zatvor.

Narodna imena životinja. U „Glasniku“ hrvatskoga naravoslovnoga društva čitamo sljedeći poziv: „Jugoslavenski imenik bilina“ velezaslužnoga dra. B. Šuleka, kao što je sjajno dokazao veliko bogatstvo našega jezika, tako je dobro došao i jezikoslovcu a i svakomu, koji se biljem bavi, da je pako tako, dokazale su vrlo povoljne ocjene spomenutoga djela.

Neima dvojbe, da narod naš ima mozebiti jednako mnoštvo imena za životinje, a i to je blago, što ga valja sakupiti, jer je svakim danom veća potreba, da se jednom na temelju narodne nomenklature izradi narodno-znanstvena zooloگیjska terminologija i nomenklatura.

Podpisani je već opetovano izjavio svoje mnijenje o načinu sakupljanja i osobito sastavljanja zooloگیjske nomenklature („Rad jugoslavenske akademije“ knjiga XXXVI., str. 86—87.; knjiga LXXX., strana 205—207.), nu prije nego će se takova nomen-

klatura izraditi, treba po mogućnosti sakupiti sve narodno blago te ruke. Mnogo su dobra već sabrali Stulić, Vuk, Parčić i drugi leksikografi; ali su ovi često krivo tumačili imena životinja, a često jednostavno dodali dotičnomu imenu životinja sasvim nedostatan tumač „vrst ptice“, „vrst ribe“ i t. d. A nemožemo više tražiti od pukoga jezikoslovca, pošto samo zoolog može biti dovoljno vješt u označivanju životinja. Prekrasne zoologijske gradje imamo od Arsenijevića, Bottera, Erjavca, Ettingera, Freyera, Häckela i Kneza, Hirca, Jurinca, Kolombatovića, Kurelca, Lombla, Marinovića, Medića, A. Ostojića, Pančića, Sabljara, Sebišanovića, Šuleka, Torbara, Vukasovića, Zora i t. d. ali to nije još sve skupa sustavno uređeno, nije uvijek pouzdano, često baš neskladno, napokon i to nije ni iz daleka sve, što ima kod Slovenaca, Hrvata i Srba.

Podpisani se već više godina bavi sakupljanjem imena životinja, te ih kani kritički urediti i izdavati. čim će pristupiti izradjivanju „Hrvatske Faune“, od koje će prva knjiga sadržavati sisavce. Nu pošto on nemože svuda dospjeti, to se i opet obraća na sve prijatelje slovenske, hrvatske i srbske knjige molbom, da bi ga u tom poslu podupirali, priobćujući mu imena životinja i stavljajući se s njim u savez, osobito kad bi trebalo ustanoviti, na koju životinjsku vrst spada dotično ime. S. Brusina.

Traži se javorovina. Tvrdka Josipa Volkmanna u Urnezu (Pošta Bustyháza marmaroška županija u Ugarskoj), traži za gradju glasbila sposobnu javorovinu (Flader-Ahornstämme) u svakoj količini za nabavu, te se toga radi obratila i na uredništvo o. l. Upozorujemo stoga svu onu gospodu, koja bi takovu javorovinu mogla iz svojih šumah dobiti, da svoje odnosne ponude rečenoj tvrdki dostave.

Strojevi za pravljenje buradi. Prigodom nedavno u Londonu obdržavane izložbe novih izumjeća, izložila je tvrdka Allen Ransome et Comp. među inim i raznolike strojeve za sgotavljanje buradi. Bilo tu strojeva za priredjivanje dužica, za slaganje i nabijanje obruča i t. d.

Šumište u Českoj. Vadimo iz izvještaja českoga odbora za ratarsko-šumarsko statistiku, za godinu 1885. sljedeće podatke:

Šume zapremahu u Českoj g. 1850. ukupno 1,507.703 ha., godine 1875. pako 1,474.518 ha. Od ovoga šumišta zapremahu g. 1850. šume veleposjednika, pod kojimi se razumjevaju ove fideikomisna, nadarbinska i alodialna imanja, kojih površje veće od 115.1 ha. (200 jutara), ukupno 920.189 ha., ili 62.4%. Na same fideikomisne šume otpada od toga 352.629 ha. (godine 1880. pako 381.613 ha.). Obćinske šume zapremahu 283.296 ha., ili 18.7%, šume maloposjednika zapremahu ukupno 304.607 ha. U pogledu vrsti drveća odpalo je g. 1875. na listače 1,134.000 ha. šumišta (uračunav pri tom 179.257 ha. mješovite šume) ili 90.9% sveukupnoga šumskoga površja. Od četinjača jesu najvažnije smreka, jel, bor i ariš.

Stare topole. Čitamo u „Friks Rundschau“: U botaničkom vrtu u Dijonu nalazi se jedna topola (*Populus nigra*) koje deblo uz visinu od 40 metara, na zemlji imade obod od 14 metara. Drvo je do najvećih grana šuplje, a šupljina izpunjena je cementom. Obod krošnje iznaša 70 met. Starost te topole cieni na više od 300 godina. U Vratislavi imade i opet u botaničkom vrtu topola, koju cieni na 250 godina starosti — obod debla nad zemljom broji 6.5 metara — visina 20 metara, stablo je posve zdravo.

Štetne posljedice kulture *Ailanthusa*. Drvo *Ailanthusa*, koje se je naročito preporučivalo takodjer i kod provadjanja kulturah na Krasu, radi brzog rasta i liepote izgleda, imade u lišću osobito za živad pogibeljni otrov — negledeć što je vrlo osjetljiv proti mrazu — te što zahtjeva dukoko i sveže tlo.

Šume Sibirije. Čitamo u „Oesterreichische Forstzeitung“. Ogromne šume u Sibiriji sastojeće se od smrekovih, ariševih, omorikovih, cedrovih, brezovih, topolovih i lipovih sastojina, većinom pripadaju državi.

Šume istočne Sibirije cienne se na 72,335.330 desetina, od koje površine otpada na šume u guberniji Tobolsk 33,548.210 desetina, na guberniju Tomsku 37,633.060 desetina, na guberniju Semipalatinsku 822.200 desetina, a na područje Akmolinsko 331.860 desetina.

Od ovih je šuma do sada točno izmjerena površina od 21,355.760 desetina, dočim je 50,979.570 desetina samo površno izmjereno i procijenjeno. Država upravlja sa površjem od 3,388.750 desetina napućenih šumskih prijedjela; deset velikih šumskih područja u površini od kojih 31,508.700 desetina nenapućena su, a njihovo gospodarstvo rukovode zajednički država i seljaci, isto vriedi takodjer i za ono 23,000.000 desetina šuma ležećih u stepah između Narinska i Basionganska. Seljačke šume zapremaju 7,068.240 desetina.

Racionalno šumarenje uvedeno je tek g. 1869. u istočnoj Sibiriji. Prihodi tih ogromnih šuma iznašahu usljed nepovoljnih prometnih odnošaja g. 1876. jedva 40.000 rubalja, godine 1885. međjutim već 111.240 rublja. Trgovina šumskih proizvoda ograničena bje do sada samo na nutarnju potrošbu, najglavnija tržišta u tom pogledu jesu gradovi Tomsk i Tinnen.

Toliko smatrasmo nuždnim spomenuti, obzirom na članak sadržan u ovome broju u pogledu šumarstva u Rusiji u obće.

Šumarsko-gospodarska izložba u Černovici. Dne 5. rujna otvorena je u Černovici bukovinska šumarsko-gospodarska izložba. U šumarskom pogledu se naročito iztiče kolektivna izložba šumskoga ravnatelja bukovinske grčko-istočne vjerske zaklade. U lovačkom odelu izložbe se naročito iztiču prekrasni eksemplari jelenjih rogova iz karpatskih šuma.

Šumske prodaje u Bosnoj. Dne 5. listopada obdržavati će se kod šumarskoga odsjeka zemaljske vlade u Sarajevu, dražbena prodaja uz pismene ponude, od ukupno 37.756 hrastovih stabala, u procjenbenoj vriednosti od 162.180 for. iz šuma državnih okružja banjalučkoga, dolnje Tuzle i travničkoga.

Za gradnju sposobna drvna gromada upitnih hrastova procijenjena je na ukupno 73.656 m³.

Na obranu. Dalmatinski c. kr. zemaljski šumski nadzornik g. F. Zikmundovsky, objelodanio je nedavno obzirom na moju skromnu brošuru i članak u o. l. „Vinko pl. Pjerotić i mletačka šumarska učiona na otoku Korčuli u Dalmaciji“ člančić,* u kojem se govori o nekakovih mojih tvrdnja, odnosno osnivanja šumarske škole na Korčuli od strane mletačke republike, dočim ja nikada toga u brošuri nespomenuh, već što obećah na strani drugoj iste, da ću se svoje doba osvrnuti posebnom studijom na taj predmet.

Molim stoga g. Z. da se uztrpi, dok sakupim potrebno gradivo za toli trudno zidanje, pa će se onda moći osvjedočiti, da ja nepišem rukovodjen bujnošću moje mašte“, već na temelju nepobitnih historičnih činjenica i neoborivih povjestnih podataka.

Ja sam u mojoj studiji samo naveo nekoliko odlomaka pisama odličnoga člana moje porodice, koji se je, premda u ono doba šumarska nauka još nije bila razvita, ipak svim pregnućem bistroga mu uma i patriotične požrtvovne duše, neumorno zauzimao za zaštitu šuma na otocih Visu i Hvaru.

Nikada pako nisam tvrdio, da je moj predja Vinko pl. Pjerotić bio faktičnim učenicom šumarske škole na Korčuli, već sam objelodanio odlomke njegovih pisama, upravo zato, da stavim ista u harmoniju sa postojećim sporom u pogledu te

* Vidi stranu 331.—332. o. l. t. g.

starinske mletačke šumarske škole, i ništa drugo, naravno nemogavši tvrditi, da li je bio i on pitomac te škole ili nešto podobnoga, te u tom pogledu upućujem g. Z. naročito i na moje otvoreno pismo u istom predmetu, objelodanjenom u zadarskom „Narodnom Listu“ br. 28. god. 1886.

Djakovo, 25. srpnja 1886.

S. Pjerotić.

Osobne viesti.

Imenovanja. G. Vjekoslav Guči, svršeni šumar, imenovan je bezpl. šum. vježb. kr. šum. nadzor. kr. zem. vlade. G. Julio Vraničar, do sada občinski šumar u Tršću, imenovan je šumarom pl. občine turopoljske.

Kr. zemalj. vlada, odjel za unutarnje poslove, odredila je na temelju zakona od 5. veljače 1886. ob ustroju županija, da će do daljnje odredbe kao šumarski izvještitelji sa pravom glasa u skupštinah i kao članovi upravnoga odbora fungirati u dosadanjem svojstvu kod žup. oblasti u Zagrebu, žup. nadšumar Franjo Kesterčanek; kod žup. oblasti u Ogulinu, kr. šumar Marino pl. Bona; kod žup. oblasti u Belovaru, žup. nadšumar Jakov Furlan; kod žup. oblasti u Požegi, žup. nadšumar L. pl. Kraljević; kod žup. oblasti u Osijeku, Josip Šmidinger; a kod žup. oblasti u Vukovaru žup. nadšumar Ivan Kadleček; a kod žup. oblasti u Varaždinu, kot. šumar Ferdo Biskup.

P o t v r d a.

U ime godišnjega prinosa za tekuću godinu, u ime pristupnine i pristojbine za društvenu diplomu uplatiše u trećem trimestru u društvenu blagajnu, što se time p. n. gospodi članovima od strane predsjedništva potvrđuje.

V. Maisatz 5 for. — H. Fürst 5 for. — A. Ružička 5 for. — M. Bonna 5 for. — F. Zikmundovski 5 for. — V. Uzelac 2 for. — V. Apfelbek 7. for. — I. Odzić 5 for. — I. Kozjak 5 for. — M. Kajganić 5 for. — M. Čorak 1 for. — A. Gürtler 5 for. — M. Müttertmüller 5 for. — Imovna občina Otočac za svoje članove 70 for. — M. Crkvenac 2 for. — V. Mauka 7 for. — V. Malin 5 for. — Delić i Serdić 2 for. — Kr. šumarija Novogradiška 12 for. — S. Kržak 1 for. — P. Brateljević 1 for. — P. Simić 5. for. — Lj. pl. Galliuf 10 for. — A. Djurić 5 for. — F. Slanee 5 for. — I. Jerbić 11 for. — C. kr. namjestništvo u Zadru 6 for. — G. Pantelić 5 for. — E. barun Stiefried 5 for. — Petričević i Milinković 2 for. — M. Starčević 2 for. — L. Gjureković 2 for. — I. Višnić 2 for. — P. Krlić 2 for. — Šumarija u Klenku za 4 lugara 5 for. — I. König 5 for. — Šumarija u Brinju za 3 lugara 10 for. — A. Reininger 5 for. — I. Schäfer 2 for. — I. Slavković 2 for. — I. Bašić 3 for. — Imovna občina Gjurjevačka za 4 lugara 8 for. — F. Čordašić 5 for. — I. Kadleček 5 for. — I. Šmidinger 5 for. — A. Kune 5 for. — Rac i Domitrović 3 for. — I. Barlović 5 for. — I. Helebrand 5 for. — Šumarija br. III. u Vinkovcih za svoje članove 15 for. — F. Dujmović 2 for. — I. Stipetić 2 for. — R. Radoičić 2 for. — L. Kraljević 5 for. — R. Malle 3 for. — Š. Lajer 7 for. — M. Arčanin 5 for. — Imovna občina Petrovaradinska za svoje članove 15 for. 50 né. — Josip Korićki 2 for. — Nikola Rako 2 for. — Mihalj Mrksić 5 for. — Vjekoslav Vučetić 2 for. — Ukupno 362 for. 50 novč.

Stanje društvene blagajne

na svršetku trećega trimestra godine 1886. do uključivo članka 235. blagajničkoga dnevnika.

Tek. broj		Prihod		Razhod	
		for.	ně.	for.	ně.
1	Primitak od 1. siečnja do 30. rujna t. g.	2714	25		
2	Izdatak od 1. siečnja do 30. rujna t. g.			1594	25
	Ukupno.....	2714	25	1594	25
	Odbiv izdatak od primitka, ostaje gotovine dne 1. srpnja.	1120	—		

Zagreb, 1. listopada 1886.

Milan Durst,
predsjednik.

Dr. V. Kőröskényi,
tajnik.

I z p r a v a k.

U broju VIII. i IX. Šumarskoga lista na strani 408. pod naslovom: „Potvrda“ uvukla se je štamparska pogriješka; namjesto Aleksander pl. Weis 50 for., mora da stoji pravilnije: „Aleksander pl. Weis 80 for.“ što se ovime od strane predsjedništva ispravljuje.

Dopisnica uredništva.

G. J. C. u V. (Slavonija). Vašu reklamaciju predali smo tajniku društva.
G. J. B u R. (Dalmacija) Obećano izčekujemo željno.
G. L. pl. K. u P. Na poslanom hvala, dok se vidimo ovdje.
G. S. P. u D. Šaljite čim prije nastavak, ali za boga nemojte umjetno duljiti bez potrebe predmet, koji zahtjeva, da se na kratko, nu jezgrovito razpravlja.
G. V. K. prof. u K Izvješće još sveudilj neprimismo?
G. V. H. u P. Na poslanom hvala.